

AKADEMIA DZIAŁAŃ LOKALNYCH -INSPIRACJE

5

 FIO
FUNDOSE INICJATYW
OBYWATELSKICH
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Akademia Aktywnych Obywateli
PODKARPACKIE
INICJATYWY LOKALNE

Szanowni Państwo,

ludzie od wieków poszukują tej wybranej krainy, w której żyje im się dobrze. W tym celu przemierzają tysiące kilometrów i podejmują wyzwanie. Szukają swojej „Ameryki”. A gdyby tak popatrzeć na swoje miejsce zamieszkania i powiedzieć: tu jestem szczęśliwy/a. Znam potrzeby swojego środowiska. Wspólnie z innymi mieszkańcami inicjuję działania na rzecz mojej okolicy. Rozwijam siebie, rozwijam swoje środowisko. Chcę tu mieszkać. Tworzę INICJATYWY LOKALNE! I powiedzieć wówczas z dumą i pewnością siebie, np. „TU JEST MOJE PODKARPACKIE”.

Projekt „Akademia Aktywnych Obywateli-Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” był skierowany do osób, chcących wprowadzić pozytywną zmianę w swoim środowisku. Zmianę tę mogli wprowadzać poprzez zastosowanie narzędzia, jakim jest inicjatywa lokalna.

Inicjatywa lokalna to nowa forma realizacji zadań publicznych przez administrację samorządową we współpracy z mieszkańcami wprowadzona do Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2010 roku (art. 2 pkt. 4)¹

Inicjatywę lokalną można realizować z perspektywy dwóch wymiarów²:

- Pierwszy wymiar to partycypacja, czyli współdziałanie mieszkańców w rządzeniu lokalną wspólnotą.
- Drugi wymiar to aktywność lokalnych społeczności w realizacji zadań publicznych, które odpowiadają na zbiorowe potrzeby mieszkańców.

W celu wyboru inicjatyw lokalnych spełniających najlepiej cele Projektu, Zespół Projektu opracował zasady przyznawania dotacji. Zasady te zawarł w „Regulaminie Projektu 2014-2016”. Na podstawie regulaminu opracowano wniosek o dotację. W dalszej kolejności opracowano formularz umowy dotacji. Konkurs dotacyjny osadzono w procedurach. Były one niezbędne do prowadzenia konkursu z zachowaniem transparentności, a także zasady równego dostępu do udziału potencjalnych odbiorców.

Dziś Zespół Projektu opracował dla Państwa broszurę pt.: „Akademia lokalnych inicjatyw – inspiracje 2016”. Zawarliśmy w niej wybrane i zrealizowane już inicjatywy lokalne, które zdaniem poszczególnych partnerów Projektu mogą być dobrymi przykładami realizacji zadań publicznych przez organizacje społeczne.

Na stronach Broszury zachęcamy Państwa do szukania inspiracji na lokalnym podwórku, „za płotem u sąsiada”, a może „w rodzinnej miejscowości”. Przedstawiamy Państwu zbiór sprawdzonych przepisów na inicjatywy lokalne.

Życzymy inspirującej lektury!

Zespół Projektu

¹ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. *Ustawa o pożytku publicznym i o wolontariacie*

² Pod red. Czarkowska A., Sędziak P., Strycka K., *Inicjatywa lokalna- krok po kroku*, Sieć SPLOT, Warszawa 2013

O projekcie

Idea

Podjęwając się realizacji projektu, pt.: „FIO: Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” chcieliśmy zachęcić mieszkańców województwa podkarpackiego do aktywności na rzecz swojego środowiska, zaś zaangażowanie społeczne może być pożyteczne w aspekcie realizacji zadań publicznych przez podmioty inne niż publiczne. Konkursami dotacyjnymi promowaliśmy postawę proaktywną, często będącą odpowiedzią na palące lokalne problemy, zakładającą uczenie się od siebie nawzajem. Założona forma wdrażania inicjatyw miała przynieść wzrost kompetencji w byciu aktywnym mieszkańcem swojej miejscowości – tak aby stworzyć przestrzeń dla tworzenia kapitału społecznego województwa podkarpackiego przez mieszkańców i dla mieszkańców. W projekcie uczyliśmy, informowaliśmy, doradzaliśmy, konsultowaliśmy, ale przede wszystkim dofinansowaliśmy ponad **300 Inicjatyw Lokalnych**.

Co i dla kogo?

Trzon projektu „Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” stanowiły cztery organizacje z województwa podkarpackiego: Stowarzyszenie Dębicki Klub Biznesu, Fundacja Generator Inspiracji, Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Niżańskiej” oraz Fundacja Fundusz Lokalny SMK. Regionalnym partnerem projektu było Województwo Podkarpackie. Lokalnymi partnerami były starostwa powiatowe (pomoc w promocji, użyczenie sal na spotkania) lub, tak jak w przypadku Powiatu Niżańskiego i Powiatu Tarnobrzieskiego również wsparcie finansowe na druk materiałów promocyjnych.

Cele

Głównym celem projektu był wzrost do 2016 roku wiedzy i umiejętności z zakresu realizacji oddolnych inicjatyw przez min. 600 osób i 220 organizacji pozarządowych, poprzez udzielenie tym podmiotom wsparcia konsultingowego, szkoleniowego, doradczego i finansowego. Projekt był skierowany do młodych, rozwijających się organizacji pozarządowych (działających nie dłużej niż 18 miesięcy, a których roczny budżet za ostatnie 12 miesięcy, nie przekracza 25 tys. zł), a także do grup nieformalnych i grup samopomocowych z terenu województwa podkarpackiego (minimum 3-osobowych), które realizują działania w obszarach określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach projektu „Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne”, trzykrotnie na przestrzeni lat, tj. 2014 r., 2015 r., 2016 r., odbył się nabór do konkursu na pozyskanie przez w/w podmioty mikrodotacji, na łączną kwotę ponad 1,5 mln zł.

Zmiany

Projekt „Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” umożliwił mieszkańcom podejmować różnorodne inicjatywy, które spowodowały zmianę procesów w otoczeniu lokalnym, tworzenie klimatu do integracji czy też motywowania do działania na rzecz dobra wspólnego. To właśnie te, zrealizowane przez mieszkańców, dały najlepsze rezultaty, gdyż są odpowiedzią na potrzeby społeczności lokalnej. Mieszkańcy rzadko sięgają po środki zewnętrzne na realizację swoich pomysłów/planów. Powstrzymują ich skomplikowane procedury aplikowania o środki, trudności

w opracowaniu wniosku o dotację, wykazanie wkładu własnego, trudności związane z rozliczaniem projektu, ubogie środowisko lokalne, etc. Projekt „Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” pokazał inną drogę – współpracę obywateli na rzecz dobra wspólnego i wykorzystanie wspólnego, pozytywnego doświadczenia.

Finansowanie

Nasz projekt „Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” był dofinansowany w ramach rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, który wdrażany jest przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Program stanowi propozycję kontynuacji funkcjonowania oferty programowej skierowanej do sektora organizacji pozarządowych, po pozytywnych doświadczeniach wynikających z realizacji Rządowego Programu – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich w latach 2005–2007, rezerwy celowej budżetu państwa w roku 2008 pn. Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2009–2013. W dniu 26 marca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła Strategię Rozwoju Kapitału Społecznego. W dokumencie zawarty jest zapis wskazujący na konieczność kontynuacji, po 2013 r., funkcjonowania Funduszu Inicjatyw Obywatelskich będącego merytoryczną i finansową formułą budowy społeczeństwa obywatelskiego jako in-

tegralnego elementu kapitału społecznego. Podmiotami uprawnionymi do składania ofert o dofinansowanie realizacji zadania w ramach Programu FIO są organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.) – dalej UoDPPiW, m.in. stowarzyszenia oraz jednostki terenowe stowarzyszeń posiadające osobowość prawną, związki stowarzyszeń, fundacje, kółka rolnicze, cechy rzemieślnicze, izby rzemieślnicze, izby gospodarcze – podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 UoDPPiW. W ramach Programu FIO realizowane będą projekty mieszczące się we wszystkich, wymienionych w art. 4 UoDPPiW, obszarach działalności pożytku publicznego.

Od 2014 r. na zasadzie regrantingu mogły zostać wsparte, za pośrednictwem innych organizacji pozarządowych, grupy nieformalne. W województwie podkarpackim rolę operatora regionalnego uzyskały 4 organizacje: Stowarzyszenie Dębicki Klub Biznesu, Fundacja Generator Inspiracji, Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Niżańskiej” oraz Fundacja Fundusz Lokalny SMK, które w ramach przedłożonego projektu „Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” uzyskały wsparcie na 3-letni projekt, w ramach którego ponad 1.500.000 PLN złotych zostało przekazanych młodym organizacjom i grupom nieformalnym.

Więcej o Programie FIO: www.pozytek.gov.pl

Co się udało – najważniejsze informacje z raportu ewaluacji

Projekt „Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” miał za zadanie umożliwienie mieszkańcom podejmowania inicjatyw, które mogły spowodować zmianę procesów w otoczeniu lokalnym, tworzenie klimatu do integracji czy też motywowanie do wspólnego działania na rzecz dobra wspólnego.

Łączna pula na mikrodotacje w całym Projekcie wynosiła: 1.525.453,60 zł, z czego w poszczególnych latach zostało przyznane dofinansowanie na realizację Inicjatyw na kwotę:

- w 2014 roku: 518 988,26 zł
- w 2015 roku: 505 815,34 zł
- w 2016 roku: 500 650,00 zł

W ramach realizacji projektu na przełomie lat 2014-2016 zostało dofinansowanych i zrealizowanych 337 inicjatyw lokalnych.

ROK	2014	2015	2016
LICZBA PRYZNANYCH DOTACJI W TYM:	114	114	109
GRUPY NIEFORMALNE REALIZUJĄCE INICJATYWY SAMODZIELNIE	41	43	35
GRUPY NIEFORMALNE DZIAŁAJĄCE POD AUSPICJUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	53	48	52
MŁODE ORGANIZACJE (DZIAŁAJĄCE KRÓCEJ NIŻ 18 MIESIĘCY)	20	23	22

W badaniu ankietowym wzięło udział **380 osób**, 3 ankiety nie zawierały praktycznie żadnych danych z zakresu badanych obszarów. Rozbieżność w liczbie zrealizowanych inicjatyw i złożonych ankietach wynika z faktu, iż członkowie grup nieformalnych składali nie jedną, a trzy ankiety.

Z wyników raportu ewaluacyjnego sporządzonego na zakończenie realizacji projektu wynika, że u zdecydowanej większości osób realizacja inicjatyw spowodowała zwiększenie motywacji i zaangażowania się w działania na rzecz lokalnej społeczności (362 osoby na 380 ankietowanych). Wszyscy wnioskodawcy poprzez realizację inicjatyw podnieśli swoją wiedzę z zakresu: możliwych źródeł finansowania aktywności społecznej (151 ankietowanych), znajomości ustawy o pożytku i wolontariacie (15 ankietowanych), animacji lokalnej (39 ankietowanych) oraz lokalnej współpracy (163 ankietowanych). Zdecydowana większość ankietowanych wskazała, iż realizacja inicjatyw wpłynęła pozytywnie na wzrost u nich pewności siebie i samozadowolenia w podejmowaniu działań na rzecz dobra wspólnego (350 ankietowanych). Większość ankietowanych (186 ankietowanych) po realizacji inicjatywy ma obawy w zakresie realizacji inicjatyw społecznych, ale wie też, jak sobie z nimi radzić, 110 osób wskazało, że po realizacji inicjatywy ma mniejsze obawy w powyższym zakresie. Zdecydowana większość ankietowanych (335 ankietowanych) deklaruje, że ma wpływ na najbliższe otoczenie – przestrzeń publiczną, ofertę kulturalną oraz na zmiany społeczne w swoim środowisku. Większość ankietowanych deklarowała, iż w okresie współpracy w ramach FIO realizowała także inne inicjatywy oraz działania społeczne w tym: uczestniczę aktywnie w pracach lokalnych organizacji (178 ankietowanych), biorę udział w nieformalnych inicjatywach lokalnych (129 ankietowanych), jestem zaangażowany społecznie jako radny/sołtys/członek np. rady rodziców (56 ankietowanych).

Reasumując, realizacja projektu „Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” miała pozytywny wpływ na aktywność społeczną organizacji i osób z województwa podkarpackiego.

Przykłady zrealizowanych inicjatyw

Bajkowy świat malucha

Realizator inicjatywy

„Grupa nieformalna Nauczycieli ZSP w Ropience”. Grupa prowadzi punkt przedszkolny od 2008 roku. Punkt zainicjowany był dzięki realizacji projektu w ramach EFS POKL, działanie 9.1.1. Po ustaniu finansowania z w/w źródła grupa prowadziła punkt w oparciu o środki pozyskane w konkursach dotacyjnych z Programu „Działaj Lokalnie” Polsko Amerykańskiej-Fundacji Wolności, Fundacji Amber, Fundacji Steczkowskiego, FIO – Akademia Aktywnych Obywateli. Punkt jest prowadzony przez nauczycieli – wolontariuszy, którym bardzo zależy na jego istnieniu i wsparciu rozwoju maluchów. Członkowie grupy to:

Bogusława Szubra – nauczyciel nauczania początkowego, ukończyła różne kursy doskonalące, posiada wieloletnie doświadczenie w pracy z dziećmi, cechuje ją łatwość nawiązywania kontaktów z dziećmi oraz posiada dar animacji, zdobyła II nagrodę w ogólnopolskim konkursie „Tesco dla szkół”.

Bernarda Zdziebko – również nauczyciel nauczania wczesnoszkolnego. Prowadzi warsztaty doskonalące pracę z dziećmi. Animuje na rzecz rozwoju szkolnego chóru.

Lucyna Szylak – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej, autorka programu innowacyjnego: „Tańce na różne okazje”, na co dzień prowadzi szkolne kółko taneczne.

Jaki cel przyświecał?

Celem zrealizowanego projektu było zaangażowanie takich działań, które dają możliwości rozwoju małych dzieci, w tym szczególnie kreują rozwój ich umiejętności

i zainteresowań związanych z czytaniem oraz budowaniem wyobraźni przy pomocy bajek. Działania projektowe ukierunkowane były w swych założeniach na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, stymulowanie ich rozwoju przy pomocy zajęć edukacyjnych. Inicjatywa włączyła w realizację rodziców przedszkolaków i ich całe rodziny po to, by zmobilizować ich do systematycznego, codziennego czytania bajek i baśni dzieciom. Projekt miał również na celu pedagogizację rodziców na temat istoty znaczenia edukacji w okresie wczesno-rozwojowym w prawidłowym kształtowaniu osobowości u dziecka.

Jak zrealizowano inicjatywę?

Projekt przyczynił się do uatrakcyjnienia oferty edukacyjnej prowadzonego przez grupę nieformalną punktu przedszkolnego. Członkowie grupy postawili na rozwój dzieci przy pomocy czytelnictwa. W działania zaangażowali się nie tylko sami, lecz namówili do współpracy rodziców dzieci oraz ich pozostałych członków rodzin. W ramach projektu zakupili zestaw baśni i bajek, które sukcesywnie czytali dzieciom. Ponadto w ramach pedagogizacji rodziców przeprowadzili warsztaty, podczas których udowadniali, iż czytanie dziecku stanowi bardzo ważny bodziec w jego rozwoju i budowaniu właściwych postaw w stosunku do innych ludzi i otaczającej rzeczywistości. Dzięki inicjatywie rodzice czynnie włączyli się w prace punktu przedszkolnego poprzez udział w specjalnych dyżurach czytelniczych. Wzmacniając poczucie wartości rozwojowych związanych z czytelnictwem, realizatorzy projektu zorganizowali edukacyjne wizyty studyjne w księgarni, drukarni, bibliotece oraz kinie. Ostatnim etapem inicjatywy było świętowanie projektu. Miało ono formę imprezy podsumowującej projekt i odbyło się z udziałem rodziców i dzieci.

Kto był grupą docelową?

Projektem zostały objęte rodziny z powiatów bieszczadzkiego i leskiego, woj. podkarpackie. Łącznie udział w projekcie wzięło 16 dzieci w wieku od 2 do 4 lat oraz 16 ich rodziców w wieku 23-40 lat z terenów: Ropienka, Stańkowa, Brelików, Leszczowate, Zawadka, Wańkowa.

Efekty podjętych działań

Zrealizowany projekt umożliwił kontynuację działalności punktu przedszkolnego przy ZSP w Ropience. Dzięki inicjatywie uatrakcyjniona została działalność przedszkola, stworzona została alternatywa możliwości rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym z małych, wiejskich miejscowości okolic Ropienki, a przede wszystkim dokonał się proces wyrównania szans edukacyjnych wśród tejże grupy maluchów. Dzięki działaniom projektowym dzieci łatwiej się koncentrowały, były i są bardziej elastyczne w myśleniu, stały się wrażliwsze, mają bogatszy zasób słownictwa, potrafią kojarzyć fakty, uczą się chętniej wierszy, usprawniają narządy artykulacji, poprawiły się ich wypowiedzi, są śmielsze i ciekawsze świata. Ponadto projekt wpłynął na mentalność i zrozumienie przez rodziców ważności etapu kształcenia przedszkolnego w rozwoju dziecka. Spowodował wzrost świadomości u rodziców dotyczący znaczenia edukacji przed-

szkolnej dla harmonijnego rozwoju dziecka. Wskazał, iż codzienne obcowanie z literaturą dziecięcą poprzez słuchanie, czytanie, inscenizowanie, oglądanie i malowanie ma ogromne znaczenie dla rozwoju dziecka, otwarcia go na kontakty w grupie rówieśniczej i w środowisku szkolnym. Pozwolił na poznanie literatury dziecięcej, wzbudził u dzieci chęć codziennego kontaktu z książką. Zmobilizował do dyżurów w przedszkolu rodziców, którzy pomagali nauczycielom, obserwowali zajęcia i poznawali różne metody pracy z dziećmi. Zacieśnił współpracę między rodzicami, a nauczycielami – wolontariuszami. Inicjatywa spowodowała wyzwolenie dużej aktywności społecznej w środowisku lokalnym.

Wartością dodaną inicjatywy był wzrost umiejętności płynnego czytania przez dzieci starsze w grupie przedszkolnej.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

Dzieci z naszego terenu nie mają możliwości uczęszczania do przedszkola, bowiem takie placówki znajdują się w odległych o ok. 25 km miastach. Od 2008 r. staramy się zaradzić temu problemowi i prowadzimy punkt przedszkolny, który pokazał zarówno rodzicom jak i szkole, że przygotowanie wstępne dzieci daje efekty w dalszej edu-

kacji. Uczęszczające do przedszkola dzieci uspołecniają się i nie mają w „zerówce” problemów z adaptacją. Zauważyliśmy, że niejednokrotnie dzieci nie mają kontaktu z książką w domu, rodzice nie czytają swoim dzieciom, a wiemy, że taki kontakt jest konieczny dla prawidłowego rozwoju. Prowadzenie przedszkola bez środków zewnętrznych jest bardzo trudne i kłopotliwe, chociaż nauczyciele chętnie pracują wolontariacko, brakuje osoby do pomocy przy czynnościach opiekuńczych. Zamierzamy w dalszym ciągu kontynuować działalność czytającego przedszkola w oparciu o pracę wolontariacką szkolnych nauczycieli lub inne projekty. Będziemy systematycznie czytać i mobilizować rodziców i rodzeństwo do systematycznego czytania w domu. Stałym elementem wystroju przedszkola będzie kącik czytelniczy, będziemy wykorzystywać literaturę i pomoce zakupione podczas trwania projektu. Potrzebujemy jednak środków finansowych na zatrudnienie dodatkowej osoby do pomocy, gdyż nauczyciele, pracując wolontariacko w wolnych godzinach spieszą się na lekcje do innych klas i w tym czasie trudno zsynchronizować opiekę nad dziećmi w przedszkolu. Romana Drozdowska – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Romana Drozdowska – tel. 601 422 825
e-mail: rodro1@vp.pl

Menażeria pana Krzysia – widowisko teatralne w stylu art brut

Realizator inicjatywy

Grupa Nieformalna „Rodzicielska Grupa Wsparcia na rzecz Osób Niepełnosprawnych”. Grupa składała się z rodziców uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Starej Wsi. Członkowie grupy od lat działają na rzecz osób niepełnosprawnych – swoich dzieci, które są zarazem uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej. Grupa na co dzień aktywnie współpracuje z pracownikami Warsztatu poprzez włączanie się we współpracę z lokalnym środowiskiem (parafia, zespół szkół, ochotnicza straż pożarna, koło gospodyń wiejskich). Działania, które grupa realizuje na rzecz środowiska Warsztatu, dotyczą poszerzania i wzbogacania oferty terapii zawodowej i społecznej poprzez pisanie i realizację różnych projektów w ramach funduszy unijnych oraz poszukiwania możliwości współpracy z fundacjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami mogącymi rozszerzyć ofertę szkoleń, staży i wsparcia doradczo-psychologicznego dla osób niepełnosprawnych. Grupa wspiera i uczestniczy w wyjazdach i wycieczkach na przeglądy i festiwale artystyczne twórczości osób niepełnosprawnych. W ramach terapii społecznej grupa podejmuje również działania polegające na nawiązywaniu i podtrzymaniu kontaktów z osobami pełnosprawnymi, szczególnie z młodzieżą szkolną. W tym celu organizowane są przez grupę warsztaty artystyczne, w trakcie których młodzież z osobami niepełnosprawnymi uczy się różnych technik artystycznych i zarazem integruje się.

Jaki cel przyświecał?

Głównym założeniem projektu było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. Ćwiczenia wzmacniające pełnienie określonych ról społecznych, wyrażania siebie i własnego „ja”, zwiększenia

poziomu samooceny poprzez udział w nowej, atrakcyjnej inicjatywie – to elementy, które ta inicjatywa miała za zadanie rozwijać. Grup docelową, do której skierowano działania, byli uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej w Starej Wsi. Działaniami służącymi osiągnięciu założonego celu była realizacja cyklu warsztatów teatralnych i wystawienie, powstałej na tych warsztatach, sztuki. Z warsztatów oraz premiery sztuki powstał krótki film dokumentujący te działania oraz promujący twórczość osób niepełnosprawnych. Warsztaty poprowadzone były przez profesjonalistę, co dało wysoką jakość działania. Po premierze przedstawienie zaprezentowano na przeglądzie twórczości osób niepełnosprawnych.

Kto był grupą docelową?

Osobami objętymi bezpośrednim wsparciem w ramach zrealizowanej inicjatywy było 10 osób niepełnosprawnych z Warsztatu Terapii Zajęciowej w Starej Wsi. Uczestnicy to osoby głównie z upośledzeniem umysłowym, chore psychicznie oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Niektórzy z nich tworzyli grupę artystyczno-muzyczną „Pantha Rei”. Grupa ta bierze od lat czynny udział w różnych konkursach i przeglądach twórczości osób niepełnosprawnych, występując głównie z repertuarem muzycznym.

Jak zrealizowano inicjatywę?

Projekt polegał na objęciu wsparciem rekrutowanej grupy 10 osób niepełnosprawnych, uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Starej Wsi. Wsparcie to związane było z uczestnictwem w warsztatach teatralnych poprowadzonych przez profesjonalistę. Warsztaty rozwijały umiejętności aktorskie osób niepełnosprawnych, pozwoliły osobom niepełnosprawnym rozwijać się społecznie i sprawnościowo. Cykl spotkań teatralnych miał także na celu przygotowanie grupy do wystawienia spektaklu. Scenariusz dotyczył przedstawienia pt. „Menażeria pana Krzysia”. Sztuka została wystawiona w Brzozowskim Domu Kultury i spotkała się z ciepłym przyjęciem przez publiczność. Spektakl sfilmowano, następnie upowszechniono w sieci internetowej, jako dobrą praktykę propagującą działania na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Efekty podjętych działań

Rezultatem warsztatów teatralnych było przygotowanie i wystawienie widowiska pt. „Menażeria pana Krzysia”. Przedstawienie zostało pokazane w Brzozowskim Domu Kultury dla mieszkańców Brzozowa i okolic. Udział w premierze spektaklu wzięło ponad 200 osób. Po zakończeniu inicjatywy widowisko było zaprezentowane na różnego rodzaju konkursach i przeglądach artystycznych osób niepełnosprawnych. Realizatorzy inicjatywy nagrali film

dokumentujący ich działania i premierę spektaklu. Materiał ten został opublikowany w Internecie. Ponadto dodatkowo nagrano 20 płyt DVD z materiałem filmowym. Trwałym rezultatem projektu jest to, że w ramach inicjatywy powstał zespół teatralny. Jego działalność prowadzą obecnie instruktorzy-wolontariusze, którzy byli czynnie zaangażowani w realizację inicjatywy.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Starej Wsi istnieją od 15 lat, prowadząc terapię społeczną i zawodową dla naszych dorosłych już dzieci. Jako rodzice czynnie przy tym współpracujemy m.in. jako wolontariusze na różnych imprezach i spotkaniach. Kilka lat temu powstała grupa artystyczna „Pantha Rei”, w której nasze dzieci realizowały swoje głównie muzyczne pasje, zdobywając przy tym nagrody na licznych przeglądach. Grupie udało się także stworzyć i wystawić przedstawienie, jednak działania te z różnych względów nie mogły być kontynuowane. Marzenia o teatrze pozostały i przy okazji wspólnych spotkań nasze dzieci sygnalizują chęć podjęcia takiego działania. Teatr, zajęcia sceniczne, psychodrama, warsztaty estradowe i podobne przedsięwzięcia stanowią poważną i znaczącą technikę terapeutyczną. Zajęcia tego typu mocno wspierają proces rewalidacji, korygowania, a także kompensowania różnych zaburzeń w sferze społeczno-emocjonalnej, z którymi borykają się osoby upośledzone umysłowo i chore psychicznie. Zaburzenia te powodują trudności w prawidłowym wyrażaniu siebie, w radzeniu sobie ze stresem, w nawiązywaniu kontaktu z otoczeniem, podejmowaniu prawidłowych ról społecznych. Takie funkcjonowanie osób niepełnosprawnych z reguły spotyka się z niezrozumieniem i w konsekwencji powoduje odrzucenie przez otoczenie i stygmatyzację, przez co zostaje wzmocnione wykluczenie społeczne tej grupy oraz następuje pogłębienie się problemów społecznych i emocjonalnych.
Beata Urban – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Beata Urban – tel. 500536940
e-mail: beata.u@onet.eu

Auschwitz Birkenau w obiektywie Fotopstryka – plener fotograficzny i wystawa pokonkursowa z wyjazdu

Realizator inicjatywy

Stowarzyszenie „Kopytko” i grupa nieformalna „Klub miłośników fotografii Fotopstryk” w Wysokiej Strzyżowskiej. Klub zawiązał się na początku 2014 roku z inicjatywy kilku osób mieszkających we wsi Wysoka Strzyżowska i pasjonujących się fotografią. Głównym nurtem działalności jest fotografia krajobrazowa regionu Strzyżowa. W sierpniu 2014 roku grupa tych pasjonatów złożyła wnioski i otrzymała dotację na realizację projektu pt. „W obiektywie Fotopstryka – szkolenia, warsztaty i plener fotograficzny. W ten sposób przeszkolonych zostało kilkanaście osób, które przekazały swoją wiedzę w swoich kręgach towarzyskich. Dzięki temu grono osób pasjonujących się fotografią poszerzyło się i obecnie grupa ta składa się już z kilkunastu osób. Każdy z uczestników klubu posiada półprofesjonalny bądź profesjonalny sprzęt fotograficzny. Klub ma również zasoby rzeczowe w postaci kilkudziesięciu antyram w których można prezentować fotografie w formie wystaw.

Jaki cel przyświecał?

Głównym celem w tej inicjatywie był zamierzony wpływ na kształtowanie młodzieży w duchu patriotycznym, zwłaszcza tej z rodzin mniej zamożnych, która nie mając

możliwości przeżycia tych uczuć osobiście, w miejscu tak ważnym, jakim jest Auschwitz-Birkenau, mogła je poznać z profesjonalnej fotografii pasjonatów. Technika zdjęć czarno-biała oraz sepia miała na celu wzmocnienie tych odczuć. Konkurs na najlepsze fotografie to swoista motywacja dla uczestników projektu mobilizująca do większego wysiłku w celu uzyskania jak najlepszych jakościowo zdjęć. Wystawa opatrzona stosownym komentarzem historycznym, wspomnieniami kombatantów to bezpośrednie oddziaływanie na obszar budowania uczuć patriotycznych wśród mieszkańców Strzyżowa i okolic.

Kto był grupą docelową?

Miłośnicy i pasjonaci fotografowania. Łącznie udział w inicjatywie wzięło 18 osób. Były to osoby z miejscowości Dobrzechów i Strzyżów. Pośrednio projekt oddziaływał na mieszkańców Gminy Strzyżów i innych mieszkańców regionu, którzy odwiedzili wystawę.

Jak zrealizowano inicjatywę?

Projekt ten polegał na zrekrutowaniu 15 uczestników – osób, które chciały zacząć lub zaczęły przygodę z fotografią. Rekrutowana grupa uczestników zadania przygotowała się do wspólnego pleneru wyjazdowego. Na miejsce warsztatu wybrano obóz zagłady Auschwitz-Birkenau. Pod okiem profesjonalisty uczestnicy projektu przez cały dzień fotografowali obóz. Wśród nich ogłoszono konkurs na najlepsze zdjęcia, który rozstrzygnięto, zaś laureatom ufundowano nagrody rzeczowe. Z pleneru powstała wystawa, która została zaprezentowana społeczności lokalnej Gminy Strzyżów. Miała ona głęboki wymiar oddziaływania edukacyjnego szczególnie na grupy osób młodych odwiedzające wystawę. Uzupełnieniem wystawy było spotkanie z kombatantami, gdzie wśród wspomnień można było dotknąć historii okresu II wojny światowej.

Efekty podjętych działań

Dzięki tej inicjatywie udało się przybliżyć tragiczną historię II wojny światowej mieszkańcom Strzyżowa. Pro-

jekt ten wzmocnił umiejętności i kompetencje pasjonatów fotografii w zakresie wykonywania zdjęć. Ten wzrost umiejętności przełożył się bezpośrednio na jakość prac fotograficznych, czego dowodem była wystawa tak licznie odwiedzana przez społeczność mieszkańców Strzyżowa i regionu. Dobrej jakości wystawa jest warunkiem wzrostu siły i energii oddziaływania, co z kolei wpływa na osiągnięcie celu, jaki założyli sobie pasjonaci fotografii. Dzięki projektowi Klub zwiększył liczbę swoich członków oraz wzbogacił swą ekspozycję zdjęć, którą może wykorzystywać na wystawach w przyszłości.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

W roku 2015 obchodzono 70-lecie wyzwolenia obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau. Jest to bardzo ważne wydarzenie w życiu każdego Polaka. Stąd pomysł członków Klubu Miłośników Fotografii „Fotopstryk” na zorganizowanie fotograficznego wyjazdu plenerowego do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Wystawa prac fotograficznych z pobytu w obozie miała na celu przypomnienie mieszkańcom Gminy Strzyżów o tragicznych losach narodu polskiego. Wystawa ta to również mocny akcent dla mieszkańców, zwłaszcza dla dorastającego pokolenia, w zakresie podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej. Paweł Midura – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Paweł Midura – tel. 501 320 873
e-mail: midur5@wp.pl

Dopóki masz wybór

Realizator inicjatywy

Grupa nieformalna „Tu i teraz” przy Fundacji im. Stefanii Woytowicz w Jaśle, którą zawiązali:

Wiesław Dziadosz – były prezes Stowarzyszenia Trzeźwościowego Arka, organizator licznych imprez dla młodzieży i dorosłych, realizował projekty dla osób uzależnionych i współuzależnionych, specjalista od prowadzenia zajęć terapeutycznych, założyciel grup wsparcia, prelegent. Brał udział w realizacji obozów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z Ukrainy i Jasła oraz warsztatów artystycznych rozwijających zdolności młodzieży.

Beata Jurszo-Jażdżewska – pracownik socjalny, organizowała Rodzinne Festyny Trzeźwościowe (koncerty, zabawy dla dzieci, pokazy psich zaprzęgów), spotkania dogoterapeutyczne dla dzieci z Domu Dziecka w Binowie w zachodniopomorskim. Koordynator spotkania integracyjnego dla dzieci i młodzieży z Domu Dziecka z Warszawy w Szczecinie, współorganizator Mikołajek i Dnia Dziecka dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

Piotr Jażdżewski – współorganizator Rodzinnych Festynów Trzeźwościowych z koncertami, zabawami dla dzieci, współorganizator Mikołajek i Dnia Dziecka dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Bierze aktywny udział w grupach samopomocowych.

Jaki cel przyświecał?

Grupa liderów społecznych zaangażowanych czynnie w działania na rzecz szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień wśród środowisk młodzieżowych dostrzegła potrzebę realizacji kolejnej inicjatywy w tym zakresie. Cele, jakie założyli sobie podczas realizacji tego zadania to przede wszystkim pokazanie młodym ludziom, jakie ryzyko wiąże się z sięganiem po alkohol czy narkotyki. Przybliżenie zasad funkcjonowania u człowieka choroby alkoholowej czy uzależnienia od narkotyków to wstrząs dla młodego człowieka, który sięga po w/w używki. Rozwój umiejętności spostrzegawczych, poetyckich i litera-

ckich wśród młodych ludzi ukierunkowane na szeroko rozumianą profilaktykę to sposób na przekonanie młodych do zachowań wolnych od nałogów.

Inicjatywa ta miała za zadanie pokazać młodym ludziom w wieku 13–18 lat, jakie konsekwencje niesie za sobą używanie alkoholu i narkotyków. Narzędziem przekazu były koncerty – montaże słowno-muzyczne. Autor programu Piotr Nagiel (trzeźwiejący alkoholik i nie biorący narkoman) rozmawiał z młodzieżą o skutkach używania alkoholu i narkotyków. Całość miała świetną oprawę muzyczną o tematyce miłości, wolności, wyborów życiowych. Uczestnicy programu wzięli również udział w konkursie literackim i poetyckim na temat „Dopóki masz wybór”.

Kto był grupą docelową?

Odbiorcami inicjatywy była młodzież w wieku 13-18 lat ze szkół gimnazjalnych i średnich powiatu jasielskiego, woj. podkarpackie. Udział w inicjatywie wzięło bezpośrednio 20 osób młodych. Pośrednio było ich ponad 200.

Jak zrealizowano inicjatywę?

W ramach projektu z inicjatywy członków grupy nieformalnej zostały zorganizowane dwa koncerty z programem słowno-muzycznym, w których wzięła udział młodzież z 4 szkół z powiatu jasielskiego. Każdy z koncertów

posiadał kompozycję słowno-muzyczną, obejmował zagadnienia związane z przemocą, narkomanią i alkoholizmem, przeplatane piosenkami o miłości i wolności wyborów życiowych. Prezentowane treści były na wysokim poziomie artystycznym. Po każdym z koncertów słuchacze mieli możliwość podjęcia dyskusji z artystami na tematy związane z problemami wywołanymi nadużywaniem alkoholu czy narkotyków. Na koncerty zaproszone zostały władze Powiatu Jasielskiego, Miasta Jasła i Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przed koncertem organizatorzy ogłosili konkurs literacko-poetycki wśród uczniów powiatu jasielskiego. Prace konkursowe zostały ocenione przez jury. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali nagrody ufundowane przez Starostwo Powiatowe, Miasto Jasło i Fundację im. Stefanii Woytowicz (dyplomy, długopisy, albumy, czekolady), zaś najlepsze prace wyróżniono nagrodami rzeczowymi w postaci zegarków.

Efekty podjętych działań

Realizacja tego przedsięwzięcia miała na celu oddziaływanie profilaktyczne na grupy młodzieży z powiatu jasielskiego, jako środowiska podatnego na zagrożenia związane z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków. Oddziaływanie to dokonało się za pomocą specjalnie stworzonego przekazu słowno-muzycznego, przedstawianego przez osoby, które są tzw. „trzeźwymi alkoholikami”. Specjalny dobór osób z tej grupy miał na celu wzbudzić refleksję nad sięganiem po alkohol czy narkotyki w kontekście osób, które tego doświadczyły ze skutkiem tragicznym, i pomimo uzależnienia starają się żyć normalnie. Dyskusja po koncertach dała młodzieży możliwość za-

dawania pytań i była okazją do oddziaływań profilaktycznych ze strony osób doświadczonych chorobą alkoholową. Obecność lokalnych władz samorządowych na koncertach to szansa na kontynuację podobnych inicjatyw przy wsparciu finansowym z ich strony. O pozytywnym oddźwięku tej inicjatywy świadczy fakt, że kolejne szkoły wyszły z propozycją organizacji podobnych przedsięwzięć w ich murach.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

„Uzależnienie od alkoholu, narkotyków czy innych środków odurzających zaczyna dotykać coraz młodszych ludzi. Wg Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie, alkohol pije 68,7% uczniów III klas gimnazjalnych oraz 91,2% uczniów II klas ponadgimnazjalnych. Sięganie po alkohol przez młodych ludzi staje się coraz większym problemem, ze względu na skutki, jakie to przynosi – kłopoty zdrowotne, wypadki, konflikty z prawem, problemy emocjonalne, konflikty z rodzicami. Podobnie wygląda problem ze środkami odurzającymi. Wg badań młodzi ludzie na Podkarpaciu najczęściej sięgają po marihuanę oraz tzw. dopalacze. Problemy, jakie to wywołuje, są podobne, jak w przypadku alkoholu. Szczególnie niebezpieczne zjawisko, obserwowane także na Podkarpaciu, to łączenie alkoholu ze środkami odurzającymi. Dlatego spotkania z ludźmi, którzy są uzależnieni i wychodzą z nałogu, są bardzo przydatne w prowadzeniu profilaktyki. Nikt przecież nie zaczyna od razu ćpać od twardych narkotyków czy leżeć pijany na ulicy. Młody człowiek sięgając po używki musi mieć świadomość konsekwencji z tym związanych, musi wiedzieć, że są to choroby śmiertelne. Program cieszy się dużym powodzeniem wśród młodzieży i nauczycieli, do której trafia szczerść i otwartość bijąca z jego wypowiedzi. Pan Nagiel sam przez alkohol i narkotyki otarł się o śmierć i stracił wszystko, co kiedyś było dla niego cenne. Dziś wie, ile kosztował go powrót do normalnego życia. Będziemy powielać tą formę realizacji działań profilaktycznych w przyszłości. To bardzo ważne zadanie. Beata Jurszo-Jażdżewska – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Beata Jurszo-Jażdżewska – tel. 505 200 814
e-mail: bozenara@wp.pl

Efektywny obywatel

Realizator inicjatywy

Grupa nieformalna „Aktywistki Przyszłości”. Członkinie grupy nieformalnej pod nazwą „Aktywistki Przyszłości” mają bardzo bogate doświadczenia związane z realizacją inicjatyw społecznych w regionie Lubaczowa. Zrealizowały do tej pory następujące działania: „Wolontariat bez granic – nasz udział w demokracji”, projekt którego głównym celem było wzmocnienie u młodych ludzi umiejętności wolontaryjnych, „Festiwal kulturalny-Lubaczów 2012”, projekt skierowany do środowiska lokalnego miasta Lubaczowa, Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Miasta Lubaczowa – działanie skierowane do młodych osób w celu upowszechniania aktywnego stylu życia, „What about my rights” projekt skierowany do młodych osób z 3 krajów (Polska, Słowacja, Węgry), którego celem było zwiększenie świadomości młodych osób na temat praw człowieka, „Muzyka ponad podziałami”- projekt skierowany do młodzieży z 5 krajów (Bułgaria, Łotwa, Włochy, Czechy, Polska), „Poznajmy się dla przyszłości” – projekt skierowany do młodzieży z Ukrainy i Polski, „Masz prawo do mediacji” – projekt skierowany m.in. do młodzieży gimnazjalnej, „Skrzydła uszyte na miarę – rozwój dziecka szansą na lepsze jutro” – projekt skierowany do dzieci z rodzin zastępczych i z Domu Dziecka. Grupa ta aktywnie włącza się w organizację i prowadzenie szkoleń i warsztatów skierowanych do różnych grup odbiorców – w tym szczególnie do młodzieży.

Jaki cel przyświeca?

Inicjatywa „Efektywny Obywatel” miała za zadanie wpłynąć na zwiększenie zaangażowania społ. młodzieży z Lubaczowa i okolic w życie publiczne. Cel ten osiągnąć był przy pomocy warsztatów obywatelskich zwiększających kompetencje obywatelskie i społeczne młodzieży lubaczowskiej oraz przeprowadzenie przez młodych oddolnych inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności. Działania aktywizacyjne środowiska lokalnego dzięki inicja-

tywom młodzieżowym miały na celu integrację lokalnej społeczności. Grupa nieformalna w doborze uczestników projektu kierowała się zaangażowaniem w działania osób młodych, u których już rozpoznano postawy prospołeczne. Do projektu zaproszeni zostali członkowie samorządów szkolnych, uczniowskich oraz Młodzieżowej Rady Miasta Lubaczowa. Wsparcie rozwoju kompetencji umożliwiających skuteczniejsze działania w życiu publicznym, realizacja na bazie zdobytych doświadczeń małych inicjatyw oddolnych przez uczestników to główne założenia projektu. Projekt ten miał na celu również wzmocnienie współpracy i nawiązanie partnerstwa pomiędzy samorządem lokalnym a młodzieżą.

Kto był grupą docelową?

Uczestnikami inicjatywy było 20 osób młodych w wieku od 14 do 19 lat, którzy są członkami Młodzieżowej Rady Miasta Lubaczowa (powiat lubaczowski, woj. podkarpackie) oraz z Samorządów Uczniowskich lubaczowskich szkół.

Jak zrealizowano inicjatywę?

Grupa realizująca inicjatywę we wstępnej fazie nawiązała współpracę ze szkołami, organizacjami pozarzą-

dowym oraz lokalnym samorządem. Następnie rekrutowano grupę młodzieży do udziału w inicjatywie, która wzięła udział w warsztatach obywatelskich. Warsztat miał za zadanie przygotować młodych do pracy na rzecz społeczności lokalnej. Zawierał elementy szkoleniowe, które oddziaływały na młodzież w aspekcie wzmocnienia kompetencji społecznych i obywatelskich. Kompetencje te miały na celu umożliwienie uczestnikom efektywnego, opartego na współpracy z innymi ludźmi, angażowania się w działania na rzecz rozwiązywania problemów stojących przed lokalnym społeczeństwem. Skuteczne bycie liderem, komunikacja i skuteczne argumentowanie, poszukiwanie sojuszników do realizacji działań na rzecz wspólnoty lokalnej – partnerstwa międzysektorowe, umiejętności osobiste w zakresie autoprezentacji – to główne obszary edukacji młodych uczestników inicjatywy. Ponadto cykl szkoleń urozmaicono spotkaniami z aktywistami z woj. podkarpackiego.

Koleją fazę inicjatywy stanowiło przygotowanie i realizacja 2 inicjatyw przez młodych uczestników zadania. Wsparciem w realizacji był zespół partnerów z ramienia szkół, samorządu lokalnego oraz samej grupy nieformalnej. Inicjatywy miały na celu zaangażowanie społeczne jak największej ilości mieszkańców. Były to imprezy środowiskowe na rzecz grup dzieci oraz młodzieży, angażujące również środowiska osób starszych. Wszystkie działania miały odpowiednią otoczkę promocyjną i upowszechniającą.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

Grupa nieformalna pn. „Aktywistki Przyszłości”, diagnozując sytuację aktywności publicznej młodzieży, oparła się m.in. na wynikach badania przeprowadzonego przez opiekuna Młodzieżowej Rady Miasta Lubaczowa. Badanie wskazało, z jakimi problemami boryka się młodzież i członkowie młodzieżowej rady z Lubaczowa przy podejmowaniu aktywności społecznej i obywatelskiej. Większość członków rady Lubaczowa posiada spory potencjał, by stać się liderami dążącymi do zmiany swojego środowiska. Jednak pomimo wyrażanych chęci, napotykając prze-

szkody, rzadko angażują się w życie publiczne. Przejawia się to niewielkim poziomem zaangażowania młodzieży z powiatu lubaczowskiego, w tym członków młodzieżowej rady, w działania pro-obywatelskie. Z obserwacji i doświadczeń naszej grupy nieformalnej, która w ostatnich latach realizowała projekty z udziałem młodzieży, wynika iż zaangażowanie młodych osób w życie społeczne i obywatelskie znajduje się wciąż na niskim poziomie. Skutkiem tej sytuacji jest: – niechęć młodych osób do podejmowania inicjatyw, ze względu na poczucie, iż podejmowane działania skazane są na niepowodzenie, – niski poziom aktywności obywatelskiej wśród młodych osób, – niski poziom współpracy na linii młodzież – władze szkoły, władze miasta, NGO, – brak wykształconych mentorów, liderów. Konieczne jest więc stymulowanie aktywności obywatelskiej i kierowanie do młodzieży projektów, które będą rozwijać w nich postawę aktywnych obywateli. Beata Paluszek – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Beata Paluszek – tel. 502 130 670
e-mail: beata.paluszek@gmail.com

Makagigi, nakaslyk, skudlać – i czego jeszcze nie wiemy o czasach naszych ojców

Realizator inicjatywy

Inkubator Inicjatyw Passa. Organizacja pozarządowa, która powstała niewiele ponad rok temu i działa na terenie Gminy Kolbuszowa. Zrealizowany projekt w ramach PIL FIO to ich debiutancka inicjatywa społeczna. Stowarzyszenie to za priorytet w swej działalności postawiło sobie zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz wyrównywania ich szans edukacyjnych. Organizacja ta posiada wielu partnerów ze środowisk biznesu oraz lokalnego samorządu.

Jaki cel przyświecał tej inicjatywie?

Inicjatywa powstała w odpowiedzi na potrzeby dzieci i młodzieży, która wyrażała chęć uczestnictwa w różnego rodzaju działaniach edukacyjno-kulturalno-rozrywkowych organizowanych w czasie ferii letnich i zimowych. Ponadto Stowarzyszenie dostrzegało problem braku integracji międzypokoleniowej w miejscowościach, w których żyją, oraz niewystarczającą świadomość dziedzictwa kulturowego przodków wśród dzieci i młodzieży. Celem inicjatywy były działania na rzecz integracji międzypokoleniowej osób młodych i seniorów oraz przekazanie lokalnego dziedzictwa kulturowego dzieciom i młodzieży przy pomocy aktywnych działań wspólnych tych dwóch grup wiekowych w obszarze tradycji, kultury i obyczajowości.

Jak zrealizowano inicjatywę?

Projekt polegał na działaniach integrujących pokolenia osób młodych ze starszymi, wykorzystujących lokalne zasoby kultury, tradycji i obyczajowości. Inicjatywa ta polegała na realizacji cyklu warsztatów tematycznych – (tradycyjna kuchnia lokalna, obrzędy, tradycje, medycyna ludowa, gwara lokalna, rękodzieło ludowe) prowadzonych przez wolontariuszy zrzeszonych w Kołach Gospodyń Wiejskich z Huty Przedborskiej

i Przedborza. Warsztaty te zakończyły się wystawą powstałych prac podczas cyklicznej imprezy „Biesiada Sąsiedzka” w Przedborzu w dniu 7 sierpnia 2016 r. Efektem warsztatów było również opracowanie słownika lokalnej gwary, książki z przepisami tradycyjnej kuchni lokalnej, zbiór porad i receptur lokalnej medycyny ludowej i rękodzieło ludowe – kwiaty z bibuły, krepiny, figurki z papieru. Kolejny warsztat zrealizowany w ramach inicjatywy to warsztat plastyczny zakończony wykonaniem malowidła ściennego na budynku usytuowanym na terenie Szkoły Podstawowej w Przedborzu. Wizualizacja ta to zaprojektowany przez uczestników projektu obraz łączący w sobie elementy z wszystkich odbytych warsztatów. Warto przyznać, iż to ciekawy i zarazem oryginalny pomysł realizatorów inicjatywy. Oprócz warsztatów uczestnicy projektu wzięli udział w wycieczkach: do Parku Linowego Linoskoczek w Rzeszowie, Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku i Muzeum Kard. A. Kozłowieckiego. Ponadto w ramach inicjatywy jej uczestnicy byli wspólnie w kinie, zaś na zakończenie realizacji projektu odbył się wspólny wyjazd w Bieszczady, gdzie prócz wejścia na połoniny zwiedzono również Elektrownię Wodną w Solinie.

Świętowanie projektu to wspólne ognisko uczestników inicjatywy, gdzie podsumowano zrealizowane działania oraz snuto plany co do przyszłości i podobnych inicjatyw.

Efekty podjętych działań

Inicjatywa skierowana była bezpośrednio do 25 uczestników projektu. Jednakże okazało się, że seniorzy w swoich działaniach na rzecz inicjatywy dołączyli z zapałem do młodzieży. Dzięki realizacji tego projektu powstał zbiór przepisów kuchni lokalnej, opracowany na podstawie odtworzenia dawnych zwyczajów związanych z przygotowaniem potraw.

Dodatkowo skupiono się na zdrowiu współczesnego człowieka i w ten sposób powstał zbiór porad i receptur lokalnej medycyny ludowej, który można wykorzystywać również w obecnych czasach. Jeśli tradycja i kultura, to nie mogło zabraknąć obszaru gwary lokalnej. Tu również powstał słownik gwary, który ocala od zapomnienia zwroty, nazwy oraz dawne przysłowia ludowe charakterystyczne dla regionu kolbuszowskiego. Warsztaty artystyczno-florystyczne były doskonałą okazją do wspólnej integracji pokoleń uczestników inicjatywy. Powstałe w ich wyniku prace wystawiono w miejscowej bibliotece. Jeśli mowa o integracji pokoleń, to wycieczki, a było ich 5 w ramach projektu, były ku temu doskonałą okazją. Powstała rycina na budynku szkoły, zaprojektowana i wykonana przez uczestników projektu, to pamiątka i wspomnienie o podjętych działaniach, które miały na celu zintegrowanie i budowę spójności mieszkańców różnych pokoleń mieszkańców Przedborza i Huty Przedborskiej.

Komentarz lidera – czyli „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

„Projekt cieszył się dużym powodzeniem wśród młodych jego uczestników i ich rodziców oraz dziadków. Projekt stał się swoistym mostem łączącym dwa pokolenia – młodzieży i dzieci i osób starszych. Seniorzy mają ogromną wiedzę do przekazania młodszym pokoleniom na temat życia w dawnych czasach. Do tej pory nie było okazji, by osoby starsze miały możliwość wypowiedzenia się i snucia opowieści związanych z ich dzieciństwem oraz przekazem na taką skalę.

Warsztaty stały się idealną okazją do tego i spotkały się z dużym zainteresowaniem uczestników inicjatywy. Nastąpił początek integracji międzypokoleniowej, którą będziemy kontynuować. Chcemy cyklicznie się spotykać i podejmować dalsze, wspólne inicjatywy na rzecz pogłębiania integracji społecznej naszej małej ojczyzny. Będziemy pisać nadal projekty mające na celu reaktywację społeczną osób starszych oraz wspierające edukację nieformalną dzieci i młodzieży opartą na lokalnych zasobach kultury, sztuki, tradycji i obyczajowości.” Joanna Gros – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Joanna Gros – tel. 693 106 895
e-mail: joanna_gros@wp.pl

Zatrzymać smaki z przeszłości tradycyjnego chleba

Realizator

Stowarzyszenie „Przeclawski Krąg”. Stowarzyszenie rozpoczęło działalność w styczniu 2014 r. Organizacja liczy 21 członków. Główne projekty, jakie zrealizowało do tej pory Stowarzyszenie, to: „Czas na aktywność – warsztaty rękodzieła artystycznego” – projekt realizowany był na rzecz dzieci, młodzieży i seniorów z Przeclawia, „Serduška, gwiazdeczki i kwiatki – ciasteczka na Dzień Dziecka” – warsztaty pieczenia ciasteczek z dziećmi ze Szkoły Podstawowej z Przeclawia, „Haftowane poduszeczki – przytulanki” – warsztaty haftu ozdobnego dla starszych uczniów szkoły podstawowej. Ponadto Stowarzyszenie zorganizowało kiermasz ozdób i stroików wielkanocnych na rzecz remontu kościółka św. Bernardyna ze Sieny z Przeclawia wykonanych przez członków Stowarzyszenia. Stowarzyszenie reprezentowało Gminę Przeclaw na VI Powiatowym Jarmarku w Borowej 13.04. 2014 r., gdzie zajęło III miejsce. Ponadto członkowie Stowarzyszenia aktywnie włączają się we wszelkie imprezy gminne typu dożynki, obchody świąt narodowych, etc. Kultywują lokalne tradycje oraz wspierają wśród mieszkańców poczucie własnej tożsamości z regionem Przeclawia. Stowarzyszenie prowadzi cykliczne spotkania, na których członkowie oraz lokalni mieszkańcy realizują swe pasje rękodzielnicze, tworząc papierową wiklinę, kwiaty z bibuły – krepiny, decoupage, wyszywanie haftem krzyżykowym, szydełkowanie itd.

Jaki cel przyświecał?

Członkowie Stowarzyszenia uważają, że w naszym kraju chleb to szczególny symbol świadczący o urodzaju i dostatku. To nieodłączny element polskiej gościnności i dzielenia się z drugim człowiekiem. Inicjatywa „Zatrzymać smaki z przeszłości tradycyjnego chleba” miała na celu zapoznać mieszkańców Przeclawia, w szczególności młode gospodynie domowe, z symboliką chleba, kształtowaniem szacun-

ku dla pracy i tego codziennego pokarmu człowieka, jakim właśnie jest chleb, zapoznania z miejscowymi, tradycyjnymi przepisami pieczenia chleba na zakwasie.

Jak zrealizowano inicjatywę?

Inicjatywa polegała na zrealizowaniu 4 warsztatów, na rzecz 20 uczestników (w większości gospodyń domowych), w czasie których zapoznali się z technikami pieczenia chleba w przeszłości, nauczyli się piec tzw. „broziaki”, bułki drożdżowe i chleb według tradycyjnych receptur stosowanych drzewiej na Ziemi Przecławskiej. Zgodnie z dawnym sposobem wypieku chleba, od momentu przygotowania rozczynu na chleb, poprzez „rośnięcie” ciasta i sam jego wypiek, upływało średnio 5 godzin. Z uwagi na to gospodynie biorące udział w projekcie w czasie oczekiwania na wypieczony chleb przygotowywały pierogi, gotowały barszcz kiszony oraz zupę gulaszową. Otoczką w tym było wspólne biesiadowanie, gawędy, śpiewy pieśni patriotycznych i biesiadnych, czytanie wierszy ludowych. W ramach inicjatywy została również zorganizowana edukacyjna wizyta studyjna w Bieszczadach, gdzie w gospodarstwie agroturystycznym uczestnicy projektu poznali tamtejszy sposób wypieku łemkowskiego chleba. Wizyta ta była również okazją do poznania bogactwa kulturowego, przyrodniczego i zabytków (cerkwie) Bieszczadów.

Podsumowanie projektu odbyło się w formie spotkania uczestników projektu i zaproszonych gości – miesz-

kańców Przecławia. Elementem świętowania projektu była degustacja chleba upieczonego przez uczestników warsztatów, która miała na celu zachęcić do wypieku chleba w domach mieszkańców.

Efekty podjętych działań

Dzięki zrealizowanej inicjatywie ocalono od zapomnienia recepturę i schemat tradycyjnego, lokalnego procesu wypieku chleba. Przy okazji powrócono do innych, tradycyjnych i charakterystycznych dla tego regionu potraw. Tym sposobem gospodyniom, które brały udział w projekcie, przekazano ważny aspekt kulinarnego dziedzictwa Ziemi Przecławskiej, który dzięki projektowi przetrwa dla następnych pokoleń. Uczestnicy inicjatywy, spotkań, warsztatów to mieszkańcy z różnych miejscowości Gminy Przecław: Przecławia, Tuszymy, Podola, Kielkowa, Błonia, Łączek Brzeskich. Wśród nich były przedstawicielki 3 stowarzyszeń: Koła Gospodyń Wiejskich z Tuszymy, Koła Gospodyń Wiejskich z Podola i członkowie Stowarzyszenia „Przecławski Krąg”. Inicjatywa ta była okazją do integracji osób uczestniczących w jej realizacji. Dzięki projektowi jego uczestnicy nabyli cenną umiejętność pracy w zespole, która przy realizacji projektów społecznych jest bardzo ważnym ułatwieniem w osiągnięciu założonego celu.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

Na prośbę znajomych, sąsiadów – mieszkańców Przecławia, organizowałyśmy nieodpłatne warsztaty pieczenia chleba (pobierałyśmy tylko składkę na produkty). Na prośbę Miejskiego Centrum Kultury w Przecławiu zorganizowałyśmy warsztaty dla uczniów, nauczycieli i mieszkańców Przecławia w marcu 2016 roku. W przyszłości też planujemy organizować takie warsztaty, gdyż mamy takie propozycje od innych stowarzyszeń z naszej gminy, a także z miejscowości gmin sąsiednich. Józefa Krzak – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Józefa Krzak – tel. 506 755 904
e-mail: jozefa_krzak@interia.pl

Rewitalizacja miejsc pamięci narodowej – cmentarz wojenny w Borowinie

Realizator inicjatywy

Grupa nieformalna „Zespół do spraw upamiętnienia i dokumentowania Bitwy Rudnickiej”. Grupę nieformalną realizującą projekt tworzyły osoby będące członkami i sympatykami Towarzystwa Miłośników Ziemi Rudnickiej, z którym to na co dzień ściśle współpracują. Ponadto osoby te współpracują również ze Związkiem Harcerstwa Polskiego Hufiec Nisko oraz ze społecznościami szkół na terenie Gminy Rudnik nad Sanem, z którymi do tej pory wspólnie przeprowadzili wiele projektów i zadań publicznych. Osoby tworzące grupę są mocno zaangażowane w działania mające na celu gromadzenie, dokumentowanie i propagowanie wiedzy na temat wydarzeń historycznych związanych z Bitwą Rudnicką oraz lokalnym dziedzictwem historycznym regionu Rudnika. Przykładem tych działań było zaangażowanie w organizację obchodów 100-lecia Bitwy Rudnickiej i wydanie publikacji „Bitwa Rudnicka 1914”. Grupa była również współautorem wystawy „Ślady wielkiej wojny 1914-1918 na ziemi rudnickiej”, współorganizatorem 3 konferencji naukowych poświęconych bitwie rudnickiej. Jest założycielem i autorem strony internetowej „Bitwa Rudnicka”.

Jaki cel przyświecał?

Celem inicjatywy było przywrócenie należytego stanu cmentarza żołnierzy poległych podczas I wojny światowej w Bitwie Rudnickiej w październiku 1914 r. Działania projektowe polegały w głównej mierze na uporządkowaniu mogił i postawieniu na nich nowych, dębowych krzyży z emaliowanymi tabliczkami. Przed przystąpieniem do renowacji cmentarza były tam stare, zniszczone krzyże brzoosowe. Ponadto realizatorzy przygotowali i umieścili tablicę informacyjną o cmentarzu

i mogiłach na nim się znajdujących przy pobliskiej drodze. Podsumowanie projektu było w formie uroczystości podczas której poświęcono odnowione krzyże. Udział w świętowaniu projektu odbył się w asyście harcerzy i młodzieży szkolnej.

Kto był grupą docelową?

Bezpośrednią grupę docelową w projekcie stanowiło 50 uczestników Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 w Rudniku nad Sanem (nauczyciele i młodzież) i 20 harcerzy z ZHP Hufca Nisko. Pośrednio odbiorcami inicjatywy była społeczność wszystkich szkół w gminie Rudnik nad Sanem, zarówno podstawowych jak i średnich – ok.1000 osób.

Jak zrealizowano inicjatywę?

Uporządkowanie terenu cmentarza polegało w głównej mierze na usunięciu zakrzaczeń i chwastów. Teren cmentarza został wygrabiony i uporządkowany poprzez wyrównanie. Prace te zostały wykonane z pomocą społeczności Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 w Rudniku nad Sanem.

W dalszym etapie prac związanych z porządkowaniem cmentarza poprawiono stan mogił – nadsypano ubytki ziemi, ujednolicono wymiary kopców mogił.

Prace te z kolei wykonali harcerze. Członkowie grupy zamówili nowe, dębowe krzyże – 20 szt. oraz wykonali tabliczki, które zostały zamocowane na każdym z krzyży. Po wykonaniu wszelkich czynności porządkowych zorganizowana została uroczystość poświęcenia odnowionego cmentarza. Poświęcenia dokonał podczas specjalnego nabożeństwa ksiądz z lokalnej parafii. Uroczystość ta zgromadziła harcerzy Hufca ZHP Nisko, członków Towarzystwa Miłośników Ziemi Rudnickiej, społeczności uczniowskiej i nauczycielskiej Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 w Rudniku nad Sanem 50, przedstawicieli lokalnych władz samorządowych.

Efekty podjętych działań

Dzięki zrealizowanej inicjatywie nastąpiła poprawa estetyki otoczenia. Włączenie w działania projektowe wielu partnerów skonsolidowało siły społeczne na rzecz wdrożenia tej inicjatywy. Ważny aspekt wychowawczy i społeczny stanowił udział dzieci i młodzieży szkolnej, która aktywnie pracowała na rzecz poprawy wizerunku cmentarza. Była to doskonała lekcja żywej historii dla uczniów oraz okazja do włączenia się w jej utrwalanie. Inicjatywa miała również edukacyjny wymiar społeczny. Powstała tablica z wiadomościami historycznymi służy potencjalnym turystom w informacji turystycznej dotyczącej zasobów historycznych tego regionu.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

„W październiku 1914 r. oraz w maju i czerwcu 1915 r. na ziemi rudnickiej toczyły się ciężkie walki o przełamanie frontu biegnącego wzdłuż linii Sanu, prowadzone pomiędzy armiami – 3. Armią rosyjską gen Radko Dymitriewa 1. i 4. Armią austro-węgierską generała Dankla i arcyksięcia Józefa Ferdynanda. Przez 18 dni tzw. bitwy rudnickiej poległo ok. 20 tysięcy żołnierzy obu stron. Miasto Rudnik nad Sanem zostało zrównane z ziemią. Po tych wydarzeniach pozostały cmentarze wojenne, bezimiennie mogiły zbiorowe, resztki umocnień ziemnych i inne pamiątki. Co jakiś czas przypadkowo odkrywano szczątki żołnierzy, któ-

ry nie zostali odnalezieni bezpośrednio po ustaniu walk. Szczątki te przenoszone są na cmentarz wojenny, gdzie mogą spoczywać w poświęconej ziemi.

Podjęta inicjatywa jest zgodna z oczekiwaniami mieszkańców naszej gminy wielokrotnie artykułowanymi na zebraniach Towarzystwa Miłośników Ziemi Rudnickiej. Jest ona również impulsem do dalszego procesu rewitalizacji innych miejsc pamięci narodowej. Realizacja projektu pozwoliła poprawić dotychczasowy stan cmentarza. Miała dużą wartość wychowawczą i poznawczą.

We wrześniu 2015 r. nasze miasto odwiedziła grupa 50 podchorążych i oficerów z Theresianische Militärakademie z Waldstätten, których patronem jest mjr Egon Freiherr von Waldstätten, dowódca batalionu, który wstąpił się bohaterską postawą podczas walk w czerwcu 1915 r., wyzwalających Rudnik nad Sanem spod okupacji rosyjskiej. Odwiedzili miejsca walk i cmentarze wojenne, na których złożyli wieńce. Dlatego ważnym było, aby cmentarz ten miał dobry wizerunek. Ponadto uważamy, że stan miejsc pamięci i cmentarzy świadczy o poziomie i kulturze gospodarzy terenu, na którym się znajdowali. Ryszard Żurecki – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Ryszard Żurecki – tel. 605 661 282
e-mail: lurysz@poczta.onet.pl

Z Wisłą za pan brat

Realizator inicjatywy:

Grupa Nieformalna „Wodniacy” przy Uczniowskim Klubie Sportowym Zbydniów to pasjonaci wędkarstwa i turystyki wodnej. Uważają zgodnie, że ta forma wypoczynku i rekreacji, połączona z postawą szacunku do przyrody, warunkuje zdrowie psychiczne i zrównoważony rozwój współczesnego człowieka. Ma to szczególnie wymiar w kontekście dzieci i młodzieży, gdyż stanowi alternatywę dla uzależnień od technologii cyfrowych (gry komputerowe, internet, fono-holizm).

Robert Bąk – pedagog szkolny, animator społeczny, wędkarz i myśliwy, organizator 10 spływów kajakowych rzekami północnej Polski, fotograf, publicysta, pasjonat Wisły (spędza w łodzi na tej rzece średnio 60 dni w roku), realizator i pomysłodawca wielu projektów społecznych.

Marek Kieliszek – członek Koła PZW, wędkarz i wodniak, posiada patent sternika, animator na rzecz młodzieży w kontekście tworzenia szkółki wędkarstwa, osoba aktywna społecznie, współorganizator spływu kajakowego rzeką Krutynią.

Piotr Pastuła – wędkarz pasjonat, obecnie pracuje na stanowisku dyrektora biura LGD, jest również weterynarzem oraz prowadzi własne gospodarstwo rybackie. Posiada dar animacji, pedagogizacji oraz kompetencje związane z zarządzaniem, posiada patent sternika.

Jaki cel przyświecał?

Celem inicjatywy było przygotowanie kilkunasto-osobowej grupy dzieci i młodzieży z terenu gmin Nowa Dęba (powiat tarnobrzeski) oraz Zaleszany (powiat stalowowolski) do 5 dniowego spływu Wisłą na odcinku Baranów Sandomierski – Warszawa. Ponadto przeprowadzenie spływu to również realizacja na kanwie tego działania programu edukacyjnego kształtującego postawę i dającego wiedzę praktyczną związaną z poznaniem zabytków wzdłuż Wisły, miejsc ważnych historycznie – dawne przeprawy wojsk, przyczółki wiślane i równocześ-

nie wdrożenie u uczestników umiejętności radzenia sobie na biwaku (rozpalanie ognisk, rozbijanie namiotów, warty nocne, czyli odpowiedzialność za innych i mienie, umiejętność tzw. czytania rzeki-nurt, koryto, przykosa, łachy, rafy, itd.). W aspekcie przyrodniczym spływ Wisłą to podglądanie ptaków i zwierząt bytujących w dolinie Wisły. Wartość dodana pojawiła się w trakcie realizacji inicjatywy. Był nią udział w uroczystej paradzie jednostek wiślanych z okazji obchodów 72 rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.

Kto był grupą docelową?

Inicjatywa adresowa na była do grup dzieci i młodzieży w wieku od 12 do 18 lat, uczącej się w 2 szkołach: Zespół Szkół w Nowej Dębie oraz Zespół Szkół w Zbydniowie. Bezpośrednim wsparciem projektu objęto 18-stu młodych uczestników, którzy wzięli udział w spływie Wisłą na odcinku Baranów Sandomierski – Warszawa.

Jak zrealizowano inicjatywę?

Inicjatywa ta miała szczególnie wymiar partnerski. Bezpośrednio w jej przygotowanie i realizację zaangażowało się 11 partnerów z sektora publicznego, społecznego i prywatnego. Solidne partnerstwo na rzecz realizacji tego przedsięwzięcia skupiło: jednostki OSP: Kotowa Wola, Za-

leszany, Dymitrów Mały, Gorzyce oraz partnerzy: Polski Związek Wędkarski – Koło nr 19 w Zaleszanych, Gościniec Koćmierzów oraz prywatny przedsiębiorca i pasjonat Wisły Grzegorz Korona. Wsparcie dla inicjatywy zaoferowały również lokalne samorządy gmin: Zaleszany, Gorzyce, Baranów Sandomierski, Nowa Dęba poprzez: organizację spotkań, koszulki promocyjne, refundację części kosztów (paliwo, etc) oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie i Warszawie.

Krajowym partnerem spływu została Fundacja Rok Rzeki Wisły z Warszawy (promocja spływu w mediach ogólnopolskich, regionalnych i na stronie www, przygotowanie poczęstunku dla uczestników spływu w Warszawie, ufundowanie dla sterników okazjonalnego albumu fotograficznego z obchodów rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego).

Działania w projekcie polegały na czynnościach związanych z przygotowaniem samego spływu: trening w postaci kilkugodzinnego spływu Wisłą, spotkanie z ratownikiem wodnym, warsztat umiejętności praktycznych związanych z samym spływem polegający na spotkaniu z doświadczonymi sternikami których cechowała znajomość Wisły i zachowania się na wodzie, organizacji samego spływu – pozyskania partnerów i wkładu rzeczowego na rzecz przeprowadzenia spływu, pozyskania partnerów medialnych i stworzeniu specjalnego bloga projektu.

Uczestnicy spływu płynęli 9 łodziami wraz z opiekunami i sternikami. Noclegi organizowano poprzez rozbijane

obozy namiotowe na łachach rzecznych. Odbywały się warty nocne, edukowano młodych uczestników poprzez pogadanki, kształtowano umiejętność biwakowania i całej otoczki czynności z tym powiązanych. Podczas spływu odwiedzone miejsca historycznie ważne nad Wisłą – Kazimierz, Warszawę, Dęblin. Szczególny wymiar miał udział w obchodach rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego – jedna z łodzi gościła podczas tego wydarzenia wiceprezydenta Miasta Warszawy – Michała Olszewskiego.

Efekty podjętych działań

Dzięki realizacji projektu powstała silna grupa osób i organizacji, które zjednoczyły się na rzecz organizacji spływu Wisłą. Powstał profesjonalny film, który zaprezentował inicjatywę, a którego oglądalność na portalach internetowych jest bardzo wysoka i nadal rośnie. Został zorganizowany spływ w którym udział wzięło 50 uczestników w tym blisko 20 młodych osób. Upowszechniono atuty i zasoby Wisły i pokazano jej szlak, jako alternatywę do wypoczynku i rekreacji. Cel projektu został w pełni osiągnięty, zaś efekty działań zostały upowszechnione wielotorowo w mediach lokalnych (artykuły na stronach www gmin), regionalnych (artykuły prasowe w prasie regionalnej, TV regionalnej, itd.) i ogólnokrajowych (informacje w TVP 2 oraz TVP 1 info).

Upowszechnianie miało szczególny wymiar w tej inicjatywie. Odbyło się uroczyste wyjście z portu w Sandomierzu oraz Baranowie Sandomierskim – obecne były

media lokalne, regionalne – TV internetowa, TV regionalna, Radio. Przez cały okres splotu odbywała się żywa relacja na blogu. Nagrano profesjonalny film z całości inicjatywy i splotu i rozesłano go pocztą mailową do szkół w woj. podkarpackim. Premiera filmu odbyła się na tzw. „dużym ekranie”, w kinie w Nowej Dębie podczas spotkania podsumowującego projekt.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”:

Jako osoby na co dzień mające styczność z dziećmi i młodzieżą, dostrzegamy ważność rozwoju i pielęgnowania pasji wodniackich, jako element budujący pozytywną osobowość i wpływający na szacunek do natury i warunkujący zrównoważony rozwój. Widzimy również problem młodych, którzy w znacznej mierze nie potrafią oderwać się od tel. komórkowych, komputerów, brak im pomysłów i alternatyw na spędzanie czasu wolnego. Tą inicjatywą chcieliśmy pokazać możliwość wykorzystania tego, co często jest pomijane w poszukiwaniu aktywnych form wypoczynku i rekreacji. Wisła to bogaty zasób. To ornitologia, pejzaż dla obiektywu fotograficznego, teren do rekreacji wodniackiej, historia oraz tradycja. Wisła jest zapomniana. Chcemy tą inicjatywą pokazać, że niekoniecznie trzeba wyjeżdżać nad morze czy Mazury, by dobrze się bawić na gruncie tego, co jest za przysłowiowym płotem. Inicjatywa jest alternatywą dla młodych i nie tylko.

W perspektywie przyszłości, w kontekście kontynuacji działań związanych z zrealizowanym projektem, zamierzamy po raz kolejny zorganizować splot Wisła. Odbyliśmy już spotkanie z potencjalnymi partnerami splotu – jednostkami OSP z terenu powiatu stalowowolskiego i tarnobrzskiego. Chcemy zorganizować splot w Krakowa do Sandomierza i z Sandomierza do Warszawy. II etap z możliwością wymiany ekip na łodziach – więcej osób z doświadczeniem spotkania z wyjątkową rzeką. Robert Bąk – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Robert Bąk – tel. 601 168 152
e-mail: slombryk@gmail.com

Nauka, integracja i wspólna zabawa przez rozwój postaw obywatelskich w gminie Czarna

Realizator inicjatywy:

Ochotnicza Straż Pożarna w Czarnej oraz Grupa nieformalna „Realizujemy marzenia”. Grupa inicjatywna „Realizujemy marzenia” składała się z lokalnych liderów społecznych z Gminy Czarna w Bieszczadach, którzy na co dzień biorą aktywny udział w realizacji różnorodnych działań mających na celu budowanie dobra wspólnego lokalnej społeczności. Członkowie grupy to:

Katarzyna Sobiecka – sołtys sołectwa Czarna Górna, jest członkiem Rady Parafialnej, angażuje się w działalności klubu piłkarskiego LKS „Jawornik” Czarna, współorganizator Gminnych Dni Rodzin, oraz animator lokalny na rzecz realizacji innych wydarzeń społecznych organizowanych w regionie.

Beata Bochenek – członek rady rodziców szkoły podstawowej, współorganizator imprez i uroczystości w lokalnej szkole podstawowej. Sylwia Steciuk – radna, członek rady rodziców szkoły podstawowej, współorganizator imprez i uroczystości w tejże szkole.

Grupa ta szczególnie ukierunkowana jest na działania związane z pracą społeczną na rzecz aktywizacji i edukacji nieformalnej dzieci i młodzieży. Grupa ta założyła sobie za cel szeroko pojętą aktywizację społeczną mieszkańców w obszarach takich jak: kultura, sport, ochrona dóbr kultury, ochrona i promocja zdrowia, turystyka, ratownictwo cywilne i ochrona ludności. Grupie tej nie są również obce działania proekologiczne promujące ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Bieszczadów. Grupę w działaniach wspomaga Wójt i Rada Gminy Czarna.

Jaki cel przyświecał?

Celem projektu było zaangażowanie młodych w działania na rzecz siebie i swego środowiska lokalnego. Aktywizacja młodzieży w działania skupione wokół

bezpieczeństwa przeciwpożarowego i cywilnego mieszkańców, wzajemna integracja międzypokoleniowa młodzieży z osobami starszymi oraz przybliżenie idei wolontariatu i służby na rzecz społeczności lokalnej to niektóre z elementów projektu. Dodatkowo projekt miał na celu wzajemne współzawodnictwo i rywalizację zgodną z zasadą „fair play”, wzrost aktywności fizycznej u młodych, zaciśnięcie relacji rówieśniczych, aktywizację i rozwój osobowy młodszych mieszkańców Gminy Czarna. Cel osiągnąć był za pomocą działań prowadzonych na rzecz nowo powstałej Młodzieżowej Grupy Pożarniczej. Działania te miały formę szkoleń i ćwiczeń przygotowujących grupę młodych strażaków do udziału w zawodach pożarniczych, pokazach strażackich, szkoleń związanych z pierwszą pomocą. Element ten wzbogacano poprzez umożliwienie młodym mieszkańcom gminy poznania historii i tradycji lokalnego pożarnictwa.

Kto był grupą docelową?

Bezpośrednimi odbiorcami projektu była młodzież z gminy Czarna, powiat bieszczadzki, woj. podkarpackie, w wieku 11-14 lat. Projekt łącznie wsparł 10 uczestników. Uczestnicy projektu tworzyli zamkniętą grupę bezpośrednich odbiorców, gdyż byli oni kandydatami do Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej.

Jak zrealizowano inicjatywę?

Inicjatywa była skierowana do młodzieży z terenu Gminy Czarna w wieku 11-14 lat. Projekt zakładał pierwotnie udział 10 młodych uczestników.

Podczas trwania inicjatywy przeprowadzono szkolenia teoretyczne w następujących obszarach: udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej, podstawowe zasady gaszenia pożarów, działalność statutowa Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Państwowej Straży Pożarnej na terenie kraju, budowa i działanie sprzętu przeciwpożarowego oraz używanego w działaniach ratowniczo-gaśniczych. Odbyły się również zajęcia praktyczne z tematyki pożarniczej: prawidłowe budowanie linii gaśniczej, udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej,

działanie sprzętu przeciwpożarowego oraz używanego w działaniach ratowniczo-gaśniczych. W ramach działań projektowych członkowie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej podczas Gminnych Dni Rodzin w Czarnej wykonali pokaz gaszenia pożaru oraz udzielania pierwszej pomocy. Debiutem drużyny był udział w Gminnych Zawodach Sportowo-Pożarniczych w Czarnej oraz powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych w Ustrzykach Dolnych. Jako jedyna w powiecie drużyna tego typu została zakwalifikowana do udziału w Wojewódzkich Zawodach Sportowo-Pożarniczych.

Efekty podjętych działań

Dzięki projektowi wzrósł poziom wiedzy u młodych osób w obszarze udzielania pierwszej pomocy i ratownictwa pożarniczego. Wzrost ten wpłynął bezpośrednio na wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców z terenu Gminy Czarna. Młodzi strażacy dzięki projektowi poznali historię i tradycje drużyny OSP Czarna oraz lokalne zasoby kulturowe związane z Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Edukacyjna wizyta studyjna w wyspecjalizowanej jednostce Państwowej Straży Pożarnej podniosła poziom wiedzy nt. funkcjonowania struktur służb publicznych w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców regionu. Projekt uaktywnił budowanie

postaw obywatelskich wśród młodych. Dla młodzieży biorącej udział w projekcie była to przygoda, która dostarczyła wiele radości, wspomnień oraz zacieśniła więzi i relacje rówieśnicze.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

Główną potrzebą, która wyznaczyła rodzaj planowanych działań, był niewystarczający dostęp do zajęć edukacyjnych, sportowych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży w naszej gminie oraz słabe zaangażowanie mieszkańców w życie miejscowości. W związku z tym OSP Czarna wysłała z inicjatywą utworzenia MDP. Chcąc wspomóc realizację rozpoczętej już inicjatywy, postanowiliśmy włączyć się w to działanie by umożliwić uczestnikom zdobycie wiedzy, odbycie stosownych szkoleń, gdyż OSP Czarna nie posiadała środków finansowych na takie inicjatywy, a budżet gminy nie był w stanie również tego sfinansować. Jako grupa osób i przyjaciół dalej chcemy podejmować inicjatywy, w szczególności te, które będą miały na celu zwiększenie udziału mieszkańców w rozwoju naszej małej społeczności. Przy realizacji kolejnych inicjatyw będziemy pozyskiwać środki finansowe z różnych źródeł oraz korzystać z zaangażowania niefinansowego lokalnych przedsiębiorców, instytucji publicznych i zaangażowania mieszkańców. Działalność Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej to nie tylko pożarnictwo, gdyż młodzi druhowie pragną założyć Kabaret Młodego Strażaka oraz Klub Młodego Strażaka. Poprzez utworzenie drużyny młodzież z terenu gminy Czarna może spotykać się, nabywać umiejętności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz propagować zdrowy tryb życia biorąc udział w zajęciach szkoleniowych i zawodach. Młodzież zamierza również we współpracy z Urzędem Gminy w Czarnej zadbać o stare cmentarze, które znajdują się na terenie naszej gminy. Katarzyna Sobiecka – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Katarzyna Sobiecka – tel. 660 115 217
e-mail: katsob80@wp.pl

Teatralne poranki

Realizator inicjatywy:

Grupa nieformalna: Grupa teatralna S.A.N. Grupa powstała w roku 2014 z inicjatywy Rafała Paśko – miłośnika teatru i osoby od dawna zaangażowanej w realizację spektakli teatralnych na terenie Przemysła. Nazwa teatru pochodzi od rzeki San przepływającej przez Przemysł, ale jest akronimem, który oznacza „spontanicznie / amatorsko / niezależnie”. Grupa ta skupia ludzi, którzy kochają teatr i chcą tworzyć kulturę teatralną w Przemysłu. Zespół ten tworzą osoby posiadające doświadczenie w realizacji spektakli teatralnych oraz w organizacji zajęć i spotkań aktywizujących społeczeństwo lokalne. Rafał Paśko – pedagog, autor i reżyser wielu sztuk teatralnych. Aneta Mistelska – trener jogi, posiada doświadczenie w organizacji warsztatów ruchowych dla dzieci oraz w realizacji wielu sztuk teatralnych. Małgorzata Dec – pracownik Pomocy Społecznej – organizowała i inicjowała wiele przedsięwzięć aktywizujących społeczeństwo lokalne. Elżbieta Dobrowolska – posiada bogate doświadczenia w animacji lokalnej na rzecz realizacji pomysłów rozwijających dobro wspólne mieszkańców Przemysła. Pozostałą część grupy stanowią pasjonaci teatru z różnych grup wiekowych i przedstawiciele różnych sfer zawodowych.

Jaki cel przyświecał?

Celem inicjatywy było zaangażowanie dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym w działania na rzecz rozwoju talentów teatralnych i zabawy w sztukę. Projekt miał za zadanie ułatwić dostęp do teatru oraz kultury teatralnej dzieciom z miasta Przemysła, szczególnie z ubogich rodzin, które ogranicza brak środków finansowych na rozwój kulturalny swych dzieci. Projekt miał również na celu rozbudzenie chęci uczestniczenia w kulturze, wzmocnienie więzi społecznych, rodzinnych i koleżeńskich poprzez aktywny, wspólny udział w inicjatywie, budowanie tradycji teatralnej w lokalnej społeczności oraz promocję działalności lokalnych artystów z grupy teatralnej S.A.N. Działania projektu to także rozwój umiejętności aktor-

skich i organizacyjnych oraz zdobycie kolejnego doświadczenia w realizacji spektakli przez członków grupy teatralnej S.A.N.

Inicjatywa zakładała realizację 4 otwartych spotkań dla dzieci pt. „Teatralne poranki”. Spotkania te miały charakter rozrywkowo-edukacyjno-rekreacyjny. Każde spotkanie sprowadzało się do: wystawienie spektaklu teatralnego (każde spotkanie – inny spektakl z udziałem tych samych bohaterów – miniseriał teatralny o przygodach leśnych zwierząt – „Barwy Lasu”), pogadanki edukacyjnej z quizami, zajęć ruchowych z elementami jogi oraz poczęstunku w postaci zdrowych ciasteczek oraz wody, aby promować zdrowe nawyki żywieniowe.

Kto był grupą docelową?

Inicjatywa ta umożliwiła udział w swych działaniach blisko 100 osobom. Wiek uczestników wahał się od 3 do 10 lat. Uczestnictwo dzieci warunkowało udział również i ich opiekunów prawnych w działaniach projektu. Uczestnicy pochodzili z miasta Przemyśl (woj. podkarpackie).

Jak zrealizowano inicjatywę?

Projekt adresowany był do dzieci i młodzieży z rodzin ubogich. Działania w inicjatywie rozpoczęły się od napisania scenariuszy na miniseriale teatralne dla dzieci. Autorem scenariusza był lider grupy – Rafał Paško. W dalszym etapie wdrażania działań w inicjatywie realizowano próby przygotowujące młodych uczestników do spektakli. W próby czynnie zaangażowani byli wolontariusze – aktorzy z grupy teatralnej S.A.N. Kolejny etap w realizacji inicjatywy polegał na stworzeniu scenografii do spektakli. Przygotowano specjalne kostiumy dla aktorów oraz opracowano plakaty informacyjne. Po dwumiesięcznych przygotowaniach przystąpiono do realizacji warsztatów pt. „Teatralne poranki”. Warsztaty te polegały na 4 spotkaniach, podczas których odbywały się pogadanki edukacyjne tematycznie nawiązujące do wystawianego spektaklu. Kolejnym etapem spotkania było wystawienie spektaklu teatralnego, każde spotkanie – inny spektakl. Po spektaklu odbyły się warsztaty ruchowe z elementami jogi, oraz zdrowy poczęstunek. Do wygłoszenia pogadank edukacyjnych zostali zaproszeni specjali

goście. Na pierwszym spotkaniu Leśniczy z Nadleśnictwa Krasiczyn opowiadał dzieciom o lasach z naszego rejonu, o faunie i florze oraz o bezpiecznym zachowaniu się w lesie. Na drugie spotkanie została zaproszona Pani Dietetyk z poradni dietetycznej, tematem pogadanki było zdrowe odżywianie. Kolejne spotkanie urozmaiciła Pani z Przemyskiej Biblioteki Publicznej, która zachęcała dzieci do czytania oraz do odwiedzenia placówki. Podczas ostatniego spotkania zgromadzone licznie dzieci odwiedził zawodnik Przemyskiej Drużyny Futbolu Amerykańskiego „Przemyśl Bears” – opowiadał o swojej drużynie. Spotkania spotkały się z ciepłym odbiorem licznie zgromadzonej publiczności. „Teatralne Poranki” odbyły się w nieodpłatnie udostępnionej sali ze sceną mieszczącej się w budynku księgarni katolickiej ROMA.

Efekty podjętych działań

Dzięki zrealizowanej inicjatywie stworzono grupie dzieci z Przemyśla alternatywę do spędzania czasu wakacyjnego w pożyteczny i twórczy sposób. Projekt ten wyrównał szanse edukacyjne dzieci z rodzin ubogich w kontekście kontaktu z dobrami kultury i sztuki. Rozwój talentów dzieci oraz ich pasji związanych z aktorstwem to kolejny pozytywny aspekt wpływający ze zrealizowanej inicjatywy. Grupa nieformalna realizująca projekt dzięki działaniom, w które się zaangażowała wzmocniła własne struktury i podniosła swe umiejętności na rzecz organizacji takich i podobnych przedsięwzięć. Dzięki projektowi powstały scenariusze spektakli dziecięcych, z elementami edukacji społecznej

i wychowania, kształtujące dobre nawyki wśród dzieci. Ta forma oddziaływania poprzez ekspresję i budująca pozytywne emocje, jest sposobem na kształtowanie wśród dzieci pozytywnych postaw społecznych oraz w sposób indywidualny oddziaływała na jej uczestników, budując ich pewność siebie, wzajemny szacunek, otwartość. To również kształtowanie umiejętności pracy w zespole i grupie.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

Poprzez realizację inicjatywy „Teatralne poranki” grupa teatralna S.A.N. chciała bliżej zainteresować teatrem dzieci. Na terenie powiatu nie działa zawodowy teatr. Uboga oferta teatralna dla najmłodszych w mieście Przemyśl stanowi dużą dysproporcję w stosunku do wielkomiejskich ośrodków kultury. Najmłodszy mieszkańcy naszego regionu już na starcie stają na przegranej pozycji, mając nierówne szanse z rówieśnikami mieszkającymi w dużych miastach w dostępie do oferty kulturalnej teatru. Inicjatywa miała na celu zaspokojenie potrzeby uczestnictwa w kulturze teatralnej najmłodszych mieszkańców naszego rejonu. Zaspokoili również potrzebę uczestnictwa dzieci w ciekawych zajęciach, w których na co dzień nie mają możliwości uczestniczyć. Inicjatywa była atrakcyjną formą wypoczynku wakacyjnego. W przyszłości chcemy kontynuować podobne akcje i zajęcia. Uważamy, że dzięki nim wyrównujemy szanse edukacyjne dzieciaków – szczególnie tych z rodzin ubogich. Dodatkowo jako sukces podczas realizacji inicjatywy uważam zachęcenie dużej ilości partnerów do wspólnego przedsięwzięcia, bo wspólnie można działać więcej. Dzięki realizacji drugiej inicjatywy w ramach Podkarpackich Inicjatyw Lokalnych grupa Teatralna S.A.N. nabrała dużego rozpędu. Sukces „Teatralnych Poranków” wzmocnił członków grupy w działaniu w realizacji ciekawych przedsięwzięć teatralnych. Zapraszamy do śledzenia naszych działań na stronie internetowej: <https://teatrsan.wordpress.com> oraz profilu na facebooku: www.facebook.com/teatrsan/ Małgorzata Dec – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Małgorzata Dec – tel. 794 414 362
e-mail: m.dec1985@gmail.com

Obrzęd wiechy weselnej, zachowanie tradycji, integracja pokoleń społeczności wsi

Realizator inicjatywy

Grupa nieformalna: „Z Markowską tradycją za pan brat”. Osoby tworzące grupę nieformalną są członkami Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca „Markowianie” (powstał 1977 r.) oraz Amatorskiego Teatru w Markowej (powstał w 1903 r.). Posiadają umiejętności animacyjne, organizacyjne oraz te związane z nauką tańca ludowego. Jako Zespół tworzą choreografie i układy taneczne oparte na tradycji. Odtwarzają taneczne układy regionalne, tańce tradycyjne z regionu Przeworska, Rzeszowa, tańce Lasowiaków, oraz tańce markowskie i sąsiednich miejscowości. Zespół bierze udział w konkursach tradycyjnych zespołów ludowych. W ostatnich 10 latach (do końca 2016 roku) uczestniczył m.in.: w Ogólnopolskim Konkursie Tradycyjnego Tańca Ludowego w Trzcianie, gdzie zajął III miejsce w 2007 r., w latach 2008, 2011, 2012, 2013 II miejsce, w 2015 r. wyróżnienie, a w 2016 r. I miejsce. Dodatkowo I miejsce w latach od 2007 do 2013 i w 2015 i 2016 r. w Regionalnym Przeglądzie Zespołów Tańca Ludowego „Gacok” w Gaci, I miejsce w 2012 r. i 2013 r. w „Podkarpackim Jarmarku Ludowym Roztańczony Chorzelów” oraz zdobył główną nagrodę w kategorii Zespołów Tradycyjnych – Łowicki Pasiak w „Ogólnopolskich Spotkaniach Folklorystycznych” w Łowiczu w 2011 r. W 2015 r. I miejsce w „X Ogólnopolskim Festiwalu Zespołów Artystycznych Wsi Polskiej” w Kielcach w kategorii zespołów autentycznych, a w kwietniu 2016 r. zdobył I miejsce w „Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym Zagłębie i Sąsiedzi” który odbył się w Dąbrowie Górniczej. W 2014 i 2016 r. Zespół koncertował na Węgrzech. Ponadto tańczy na festynach, weselach, dożynkach, a także koncertach charytatywnych, biesiadach, piknikach i innych imprezach. Zespół kultywuje lokalne tradycje taneczne i obrzędowość regionalną. Występuje w przedstawieniach i widowiskach obrzędowych dla społeczności lokalnej. W listopadzie

2016 r. Zespół zorganizował w Markowej warsztaty dla tancerzy Kuźni Artystycznej, działającej przy Centrum Kultury „Wilanów”, podczas których „markowianie” przekazywali umiejętności taneczne związane z tańcami przeworskimi. Od początku realizacji projektu związanego z odtworzeniem „wiechy weselnej” Markowianie uczestniczą w „Dniach otwartych Skansenu” w Markowej – organizowanych cyklicznie w pierwszą niedzielę lipca – podczas których prowadzą warsztaty wicia wiechy.

Jaki cel przyświecał?

Głównym celem projektu zrealizowanego przez grupę było propagowanie lokalnego folkloru i tradycji w obszarze tańca ludowego ukazanego za pomocą tzw. „obrzędu wiechy weselnej”, zawierającego zarówno tradycyjną gwarę lokalną jak i tańce oraz przyśpiewki charakterystyczne dla wsi Markowa. Inicjatywa miała za zadanie przybliżenie młodemu pokoleniu Markowej i okolic jednego z wielu obrzędów weselnych, w których uczestniczyli ich przodkowie. Działanie to odtworzyło ten rodzaj tradycji i obyczajowości charakterystycznej dla tego regionu.

Kto był grupą docelową?

Projekt objął swymi bezpośrednimi działaniami grupę 50 osób z Markowej (gmina Markowa, powiat łańcu-

cki) i okolic. Wiek uczestników zadania był zróżnicowany – od osób młodych po osoby w wieku średnim. Wszystkich skupiła działalność kulturalno-artystyczna na rzecz odtworzenia lokalnej tradycji związanej z obrzędem zaślubin młodych.

Jak zrealizowano inicjatywę?

We wstępnej fazie realizacji projektu jego uczestnicy zapoznali się ze scenariuszem i rysem historycznym dawnej obrzędowości weselnej. To wprowadzenie oparte na źródłach historycznego przekazu osób starszych miało na celu uzyskanie pełnego obrazu dawnej obrzędowości związanej z zaślubinami. Równorzędnie dokonano przesłuchań rekrutowanych uczestników projektu pod kątem przypisania im poszczególnych ról w odtworzeniu tego obrzędu. W dalszej kolejności odbyła się nauka przyśpiewek, gwary i tańców ludowych. Element ten był powiązany ze wzajemną integracją i wspólnym kultywowaniem tradycji lokalnych. W ramach projektu przygotowano kostiumy na wzór tych dawnych. Posłużyły one odtworzeniu barwnej scenografii obrzędu. Przedstawienie „obrzędu wiechy weselnej” połączone z nagraniem oraz sesją fotograficzną odbyło się w kilku miejscach w regionie Markowej. Towarzyszyły im nagrania filmowe widowiska, które

następnie upowszechniono w lokalnych szkołach i centrach kultury Gminy Markowa. Świątowanie projektu było okazją do wspólnej refleksji nad podjętą inicjatywą oraz stworzyło okazję do podjęcia debaty nad przyszłymi planami co do kultury dawnej Markowej i okolic, opartej na bogatych zasobach pokoleń.

Efekty podjętych działań

Dzięki zrealizowanej inicjatywie udało się zachować od zapomnienia dawne, ludowe obrzędy regionu Markowej związane z zaślubinami. Projekt pozwolił nie tylko na ich odtworzenie, ale zbadał lokalne źródła historyczne oraz przekazy osób starszych, na podstawie których wierne odtworzono tradycje weselnej „wiechy”. Odtworzono ludowe tradycje, przyśpiewki weselne, gwarę. Dzięki użyciu nagrań TV i archiwizacji przedsięwzięcia ocalono od zapomnienia ten rodzaj i fragment kultury przodków.

Inicjatywa wsparła rozwój lokalnej kultury. Podniosła również umiejętności sceniczne jej uczestników. Dzięki projektowi poszerzono repertuar lokalnej grupy taneczno-śpiewaczej prezentującej zasoby ludowego folkloru i kultury. Wzrósł poziom umiejętności tanecznych, recytatorskich oraz wokalnych uczestników grupy. Wspólna integracja mieszkańców tego środowiska lokalnego, wykorzystująca działania związane z odtwarzaniem ludowych tradycji i obyczajów, była okazją to budowania spójności społecznej. Wzrost poczucia tożsamości mieszkańców oraz wartość edukacyjna w obszarze historii i kultury regionu to ważna wartość tej inicjatywy.

Komentarz lidera – czyli: „po co nam to było? I co dalej w temacie?”

Tradycje naszych dziadków i ojców odeszły w zapomnienie. Jesteśmy pokoleniem, pamiętającym „Obrzęd Wiechy Weselnej” z dzieciństwa i młodości. Zaczynał się on od „zdobywania gęsich piór” poprzez czyszczenie w mące ziemniaczanej, składaniu piórek, „wiciu wiechy”. Gotowa wiecha z wiechownymi i rękownymi zaczynała wędrowkę kolejno do drużby, swaszki, pana młodego i panny młodej.

Następnie wędrowka prowadziła do kościoła itd. Finałem obrzędu było wysadzenie jej na chałupę. Obrzęd ten znała tylko osoby starsze, młodzież wiedziała, że „coś” takiego było. Obrzęd z jego elementami, jak „wicie wiechy” czy „kradzież wiechy”, późniejsze wykupywanie znali tylko z opowiadań. Poprzez ten projekt chcieliśmy odtworzyć fragment wesela, z motywem przewodnim wiechy weselnej i trzeba powiedzieć, że w pełni nam się to udało. Dotychczasowe badania wiedzy dzieci i młodzieży, wskazały na znikomy poziom posiadanych przez tą grupę społeczną wiadomości na temat dorobku kulturalnego wsi. Działania te z pewnością poprawiły ten wynik. Wizualizacja najlepiej trafia do pamięci widza. Tradycja odtworzona w tym projekcie jest szansą powrotu tego pięknego zwyczaju „na nasze podwórko” w naszej małej ojczyźnie.

Chcemy w przyszłości podejmować się realizacji podobnych projektów i inicjatyw. Region nasz posiada wiele cennych zwyczajów i obrzędów ludowych, które czekają na zbadanie i odtworzenie oraz zapisanie ich dla przyszłych pokoleń w formie nagrań TV. Tym sposobem ocalamy od zapomnienia to, co odchodzi w przeszłość. Barbara Lew – koordynator inicjatywy.

Chcesz wiedzieć więcej o inicjatywie?

Barbara Lew – tel. 601 596 830
e-mail: lew.barbara@gmail.com

Narzędzia współpracy samorządu z organizacjami społecznymi

Podstawa prawna

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wprowadziła obowiązek współpracy władzy publicznej z organizacjami społecznymi. Zależność ta definiowana jest w następujących zapisach:

1. Organy władzy publicznej „prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4 we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów”(art. 5 ust. 1 udppiw)
2. Gmina (art. 7 usg) i powiat (art. 4 usp) – do zadań własnych obu samorządów należą sprawy „współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.”

Formy współpracy finansowej samorządu i organizacji społecznej

1. Zlecenie realizacji zadań publicznych organizacji pozarządowej może następować w formie:

- **powierzenia** wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie **w całości** ich realizacji – w trybie otwartego konkursu ofert,
- **wspierania** wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie ich realizacji – w trybie otwartego konkursu ofert,

Podstawa prawna: art. 11 ustawy UDPPiW.

2. Umowy wieloletnie

Instytucja publiczna może zawierać umowy na świadczenie usług publicznych zleconych w formie powierzenia lub

wsparcia nie tylko roczne, ale również wieloletnie. Maksymalny okres umowy może obejmować 5 lat. Umowy wieloletnie pozwalają organizacji pozarządowej na zbudowanie stabilności merytorycznej i finansowej świadczonej usługi. Sprawdzają się w takich obszarach jak prowadzenie świetlic, opieka nad osobami zależnymi (chore, niepełnosprawne), cykliczne zajęcia: edukacyjne, kulturalne, sportowe.

Podstawa prawna: art. 16 ust.3 ustawy UDPPiW.

3. Tryb pozakonkursowy („małe dotacje”)

Zlecenie usługi następuje na wniosek OP. Mimo, że tryb ten jest ograniczony przez kwotę i czas trwania inicjatywy, pozwala on na uelastyczenie „sztywnych” procedur, jakie wynikają z prawa, a także są związane z długotrwałym planowaniem programu współpracy i budżetu przez jednostki publiczne.

Podstawa prawna: art. 19a. UDPPiW.

4. Dotacja inwestycyjna

Podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne, związane z realizacją zadań tej jednostki, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją tych zadań. Zlecenie zadania inwestycyjnego następuje w drodze otwartego konkursu na usługę publiczną, która wymaga sfinansowania przez JST zakupu środka trwałego (np. organizacja pozarządowa prowadzi na zlecenie gminy świetlicę dla osób starszych, które wymagają dowozu do miejsca prowadzenia świetlicy).

Podstawa prawna: art. 221 ust 1 ustawy o Finansach Publicznych

5. Inicjatywa lokalna

Podstawowe zasady inicjatywy lokalnej:

- w ramach inicjatywy lokalnej mieszkańcy bezpośrednio, bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych mogą

złożyć do jednostki samorządu terytorialnego (której podlega obszar, na którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania) wniosek o realizację zadania publicznego

- istnieje zamknięty katalog zadań publicznych, na realizację których można ubiegać się o dofinansowanie
- wnioskodawca zobowiązany jest złożyć wniosek w oparciu o wzór będący załącznikiem do uchwały o inicjatywie lokalnej
- JST podejmuje „Uchwałę w sprawie inicjatywy lokalnej”, określając tryb, kryteria, formularz wniosku etc.
- nie następuje przepływ środków finansowych między JST a wnioskodawcą, co stanowi dużą zaletę przy niewielkim doświadczeniu księgowo-finansowym grup nieformalnych, czy małych organizacji oraz w przypadku inicjatywy o niskich kosztach
- inicjatywa lokalna może być dobrym uzupełnieniem funduszu sołeckiego i/lub budżetu partycypacyjnego – może pobudzać i animować grupy mieszkańców sołectwa, przysiółka, ulicy, klatki blokowej etc.

Podstawa prawna: art. 19b. UDPPIW.

6. Pożyczki, gwarancje, poręczenia

W przypadku JST ważne jest, aby samorząd dysponował Uchwałą Rady w sprawie maksymalnej wysokości pożyczki/poręczenia udzielanej przez wójta, burmistrza, prezydenta, zarząd powiatu.

Pożyczka udzielona OP umożliwia realizację zadań publicznych ze środków zewnętrznych (głównie UE) organizacjom nieposiadającym wolnych zasobów finansowych w sytuacjach, gdy dotacja ma charakter refundacji poniesionych kosztów.

Podstawa prawna: art. 5 ust. 8 ustawy UDPPiW oraz Kodeks cywilny.

7. Fundusz sołecki

Z pewnością fundusz sołecki nie rozwiąże wszystkich problemów sołectwa, ale dla każdego z sołectw jest dobrym punktem wyjścia do wspólnej dyskusji i organizowania się wokół ważnych dla nas spraw. Fundusz sołecki to nie tylko pieniądze, które pozwalają zabrać się wreszcie za mniejsze lub większe sprawy. Przede wszystkim to demokratyczny proces podejmowania decyzji, w którym bezpośrednio uczestniczą mieszkańcy sołectwa, na równych prawach. Od 2009 roku

mieszkańcy mogą podejmować wiążące decyzje o części budżetu gminy – sołectwa. Takie kompetencje daje mieszkańcom Ustawa o funduszu sołeckim z dnia 20 lutego 2009 roku, na podstawie której w budżecie gminy może być wyodrębniony fundusz sołecki. **Fundusz sołecki** to pieniądze, które mają służyć poprawie warunków życia mieszkańców gminy. Jest wyodrębniany w budżecie gminy i przez cały czas pozostaje jego częścią. O przeznaczeniu funduszu sołeckiego decydują bezpośrednio mieszkańcy sołectw na zebraniach wiejskich. Za wykonanie funduszu sołeckiego, podobnie jak całego budżetu gminy, odpowiada wójt. O tym, czy w gminie zostanie wyodrębniony fundusz sołecki, decyduje rada gminy. Musi to zrobić do 31 marca każdego roku – podjęta w tym terminie uchwała dotyczy kolejnego roku kalendarzowego. Jeżeli rada gminy nie zamierza wyodrębnić z budżetu funduszu sołeckiego na kolejny rok, musi podjąć, również do 31 marca, uchwałę o jego niewyodrębnieniu. A zatem, aby w 2014 roku mógł być w gminie wydatkowany fundusz sołecki, do 31 marca 2013 roku rada gminy musi podjąć uchwałę dotyczącą jego wyodrębnienia. Coroczne podejmowanie uchwały o wyodrębnieniu lub niewyodrębnieniu funduszu sołeckiego jest ustawowym obowiązkiem każdej gminy, w skład której wchodzi sołectwa. Fundusz sołecki wyodrębniony jest w budżecie gminy. Na każde sołectwo przypada konkretna kwota, obliczana według wzoru zawartego w art. 2 Ustawy. Jej wysokość zależy od tego, ilu mieszkańców liczy sołectwo oraz od dochodów gminy. Informacja o tym, ile pieniędzy przypada na każde sołectwo, musi być przekazana przez wójta sołtysom do 31 lipca roku poprzedzającego realizację funduszu. Środki z funduszu sołeckiego to zazwyczaj od 5 do 25 tysięcy złotych na sołectwo! Rada gminy w drodze osobnej uchwały może zwiększyć kwotę funduszu sołeckiego ponad tę wyliczoną według ustawy. Nie jest to jednak zjawisko częste, biorąc pod uwagę obecne trudności finansowe większości gmin. Środki z funduszu sołeckiego przeznacza się na realizację przedsięwzięć określonych we wniosku sołectwa, które muszą spełniać łącznie trzy warunki:

- być zadaniami własnymi gminy,
- służyć poprawie warunków życia mieszkańców,
- być zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim

8. Budżet partycypacyjny

Mimo iż w ustawach próżno szukać definicji budżetu partycypacyjnego, to jednak w Polsce ta forma współpracy władzy publicznej i obywateli już funkcjonuje, będąc dobitnym przykładem obywatelskiej postawy mieszkańców domagających się od władzy publicznej większego stopnia partycypacji i komunikacji społecznej. Budżet partycypacyjny w polskich samorządach oparł się na zasadach przeprowadzania konsultacji społecznych „(...) w wypadkach przewidzianych ustawą lub innych sprawach ważnych dla gminy lub powiatu mogą być przeprowadzane na ich terytorium konsultacje z mieszkańcami (...)”. Budżet partycypacyjny jest odpowiedzią na funkcjonujący na terenach gmin wiejskich fundusz sołecki, który z sukcesem zagościł w praktyce współpracy JST – obywatel.

Ważnym dla wdrożenia prawdziwego budżetu partycypacyjnego jest dysponowanie przez JST decyzją Rady Gminy o wydzieleniu w puli budżetu środków na inwestycje zgłaszane w drodze konsultacji przez mieszkańców oraz dokładna procedura zgłaszania inwestycji, głosowania nad projektami i podejmowania decyzji przez organy ustawowe gminy (powiatu). W innym wypadku budżet partycypacyjny może stać się tylko mechanizmem konsultacji społecznych, a nie mechanizmem aktywnego uczestnictwa obywateli w realizacji budżetu samorządu.

Podstawa prawna: art. 5 ustawy o samorządzie gminnym, art. 3d ustawy o samorządzie powiatowym.

9. Regranting

Regranting, czyli prawo do „podziału” środków publicznych i ich przekazywania innym podmiotom, wprowadzono do życia nowelizacją ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w 2010 r. Przekazywanie przez operatora – organizację pozarządową dotacji innym organizacjom pozarządowym (za zgodą i wiedzą organu, który tej dotacji udzielił) ma zachodzić w sposób zapewniający jawność i uczciwą konkurencję, w celu realizacji przez nie określonych części zadania. W tym celu ma zostać ogłoszony otwarty konkurs ofert na wybór operatora. Niezbędne jest także określenie, już na etapie zgłaszania oferty przez

OP do JST, jasnych i przejrzystych mechanizmów realizacji zadań objętych przez regranting. Zobacz również <http://filantropia.org.pl/newsy/197-regranting-info-podstawowe> :

Podstawa prawna: art. 17 ust. 7 UDPP

10. Wsparcie na wkład własny do projektów realizowanych przez OP

Aktywność organizacji pozarządowych często ograniczona jest przez brak środków lub niewystarczające źródła przychodów. Pozyskiwanie środków z programów pomocowych wymaga często tak zwanego własnego wkładu finansowego. Rozwiązaniem może być współfinansowanie projektów przez JST. Ma to uzasadnienie zarówno prawne, jak i merytoryczne. Jeżeli samorząd chce uzyskać większą aktywność lokalnych organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania środków dotacyjnych, a także chce, by aktywność ta obejmowała zadania publiczne, może przekazywać środki finansowe, które pozwolą OP na łatwiejszy i bardziej konkurencyjny tryb ubiegania się o dotacje ze źródeł zewnętrznych na projekty społeczne i gospodarcze.

Podstawa prawna: art. 4 ust. 33 UDPP

Inne programy oparte na mechanizmach regrantingowych

„Działaj Lokalnie” to program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowany od 2000 roku przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce. Celem „Działaj Lokalnie” jest aktywizowanie lokalnych społeczności wokół różnych celów o charakterze dobra wspólnego. Realizacji Programu służy organizowanie konkursów grantowych, w ramach których wspierane są projekty inicjujące współpracę mieszkańców z małych miejscowości. Poprzez Program „Działaj Lokalnie” wspieramy zwykłych ludzi, którzy chcą wspólnie działać na rzecz swojej społeczności. Program „Działaj Lokalnie” wdrażany jest za pośrednictwem Ośrodków Działaj Lokalnie. Fundacja Fundusz Lokalny SMK uzyskał status Ośrodka Działaj Lokalnie w 2012 r.

Więcej o Programie: www.dzialajlokalnie.pl

Realizatorzy projektu i ich zespół lokalny

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Ziemi Niżańskiej”

Stowarzyszenie powstało w 2006 roku w celu wzmocnienia działań rozwojowych na terenie powiatu niżańskiego. W działalność LGD od początku zaangażowani byli zarówno liderzy organizacji społecznych, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, gminnych ośrodków kultury oraz lokalni przedsiębiorcy. Efektem tej współpracy było przygotowanie i wdrożenie projektu pn.: „Aktywność mieszkańców szansą rozwoju powiatu niżańskiego”. Projekt realizowany był w ramach „Pilotażowego Programu Leader+”.

W latach 2009-2015 lokalna grupa działania realizowała założenia Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Celami tej strategii były: rozwój turystyki w oparciu o wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych obszaru LGD, rozwój alternatywnych form działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, a także podniesienie jakości życia mieszkańców.

Od 2010 roku LGD uczestniczy w Programie Stypendiów Pomostowych realizowanym przez Fundację Edukacyjną Przedsiębiorczości, Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, Fundację Wspomagania Wsi. Poprzez udział w programie LGD wsparło 52 absolwentów szkół średnich z terenu powiatu niżańskiego.

W roku 2012 LGD realizowało projekt współpracy Atrakcje Turystyczne Regionu w ramach programu PROW 2007-2013. W ramach projektu wydane zostały gry terenowa w formie questów, wyznaczono trasy rowerowe oraz wybudowano punkty małej infrastruktury turystycznej – wiaty postojowe na trasach rowerowych.

Od maja 2016 roku Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Niżańskiej” wdraża strategię roz-

woju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach PROW 2014-2020. Otrzymane środki finansowe w zdecydowanej mierze zostaną przeznaczone na rozwój przedsiębiorczości oraz wsparcie organizacji pozarządowych.

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Niżańskiej”, Nisko, ul. Rzeszowska 42, tel. 15 84 11 331, www.lgdnisko.pl

Zespół wdrażający FIO – Akademia Aktywnych Obywateli:

- Damian Zakrzewski – koordynator,
- Katarzyna Podstawek – obsługa finansowa, promocja, sprawozdawczość,
- Agnieszka Smoleń – obsługa finansowa, sprawozdawczość,
- Grzegorz Wąsacz – monitoring, promocja.

Fundacja Generator Inspiracji

Fundacja GENERATOR INSPIRACJI działa od 2005 roku. Głównym kierunkiem działań Fundacji jest rozwój dzieci i młodzieży. Jednocześnie jest organizacją otwartą na inne możliwości i obszary działania. Pracownicy i wolontariusze fundacji aktywnie poszukują przestrzeni, w której mogą się sprawdzić w kreatywnym, innowacyjnym działaniu. Fundacja działa głównie w obszarze edukacji pozaszkolnej, a osoby zaangażowane w jej działalność są zwolennikami poglądu, że człowiek uczy się przez całe życie. Jednym z priorytetowych celów organizacji jest promocja kultury wolontariatu. Najważniejszym bowiem czynnikiem wpływającym na powodzenie projektów organizacji jest właśnie ludzka praca – praca społeczna, zaangażowana, motywująca do podejmowania wyzwań. Fundacja kładzie nacisk na tworzenie pozytywnego klimatu wokół pracy wolontarystycznej pokazując jej potencjał zarówno w sferze rozwoju osobistego, jak zawodowego.

Fundacja zrealizowała szereg projektów o charakterze edukacyjnym i społecznym. Jest stałym współpracownikiem Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, z którą realizuje programy „PROJEKTOR – wolontariat studencki”, czy Działaj Lokalnie czy Techklub.

Zespół wdrażający FIO – Akademia Aktywnych Obywateli:

- Edyta Sobiecka – koordynator w 2014 roku
- Marta Żurek – koordynator w 2015 roku
- Iwona Leniar – asystent koordynatora w 2016 roku
- Adam Ptasieński – opiekun projektu z ramienia Fundacji Generator Inspiracji

Fundacja Fundusz Lokalny SMK

Założyciele: Fundację Fundusz Lokalny SMK ustanowiło w 2011 r. 12 liderów społecznych z powiatów sandomierskiego, stalowowolskiego i tarnobrzskiego oraz znane z wieloletniej, aktywnej działalności Stowarzyszenie Młodzieży Katolickiej „Wolni od Uzależnień”.

Misja: SMK. PRZESTRZEŃ DZIAŁANIA.

Cele: Tworzymy sprzyjające warunki dla powstawania i rozwoju inicjatyw społeczności lokalnych.

Działania: Prowadzimy 3 duże Programy i 20 akcji tematycznych wspierając: Społeczności, Młodzież, Kreatywność.

Programy Fundacji

Lokalne inicjatywy – „Pomagamy rozwijać skrzydła”.

U nas można otrzymać wsparcie: szkoleniowe, doradcze i finansowe na rozwój inicjatyw lokalnych, pokazujemy przykłady współpracy lokalnej, monitorujemy samorządy w zakresie Programów Współpracy, prowadzimy poradnictwo prawne. Od 2012 r. jesteśmy Ośrodkiem Działaj Lokalnie, współpracując w tym zakresie z Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce. W ciągu 5 letniej współpracy udało się pomóc zrealizować ponad 70 inicjatyw, które uzyskały z naszego ODL blisko 300 tys. złotych dotacji.

Młodzi Gniewni... – „Budujemy przestrzeń dla uczestnictwa młodzieży w sprawach lokalnych”, dlatego przyznajemy stypendia i granty dla młodzieży uzdolnionej i aktywnej społecznej oraz dotacje na inicjatywy

młodzieżowe. W 2015 r. otrzymaliśmy nagrodę główną od Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w kwocie 30 tys. PLN i tytuł „Lidera najaktywniejszego Lokalnego Partnerstwa PAFW”. Naszymi standardowymi inicjatywami jest konkurs: „Wygraj w tysiąca”, Festiwal Miasto Młodych Artystów oraz Program Stypendiów Pomostowych (jako lokalny partner dla Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości). Od 2016 r. jesteśmy Regionalnym Partnerem Programu „Równać Szanse” (RKG), współpracując w tym zakresie z Polską Fundacją Dzieci i Młodzieży.

Prawo dla obywateli – „Pomagamy dochodzić swoich praw” przed lokalnymi urzędami ale też monitorujemy samorządy w aspekcie jakości obsługi klientów w urzędzie. Namawiamy do współpracy finansowej samorządu z lokalnymi organizacjami społecznymi związanej z realizacją zadań publicznych. Zbudowaliśmy sieć dobrych przykładów współpracy lokalnych samorządów z naszą Fundacją związanych np. z realizacją programu „Działaj Lokalnie”, programami stypendialnymi, Festiwalem Miasto Młodych Artystów.

Więcej informacji: www.fundacjasmk.pl

Zespół wdrażający FIO – Akademia Aktywnych Obywateli

- Robert Bąk – redakcja broszur informacyjnych
- Edyta Sobiecka – monitoring inicjatyw
- Jacek Piwowarski – monitoring inicjatyw
- Elwira Żmuda – monitoring inicjatyw
- Dominika Latańska – monitoring inicjatyw, promocja, administracja
- Sylwester Idec – księgowość
- Stanisław Baska – koordynator, promocja, monitoring

Dębicki Klub Biznesu

STOWARZYSZENIE

DĘBICKI KLUB BIZNESU

Stowarzyszenie Dębicki Klub Biznesu jest dobrowolnym, samorządowym, trwałym zrzeszeniem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych oraz menadżerów. Swoje funkcjonowanie opiera na pracy społecznej członków, którym zależy na stworzeniu wspólnego fo-

rum działania na rzecz środowiska dębickiego biznesu. Początek istnienia stowarzyszenia to luty 2006 roku, kiedy to dębickcy przedsiębiorcy podjęli się zadania wykreowania wspólnoty działającej na rzecz biznesu, nie zapominając przy tym o społeczności lokalnej. Zamierzamy wystawić dobre imię naszego regionu wśród potencjalnych inwestorów, którzy widząc nasze działania nie oprą się inwestowaniu w naszym mieście. Swoim istnieniem chcemy wspierać wszystkie podmioty gospodarcze, które przyczyniają się do budowy silniejszego wizerunku naszego miasta. To do nich między innymi skierujemy naszą pomoc w realizacji swoich planów biznesowych.

To im wskażemy prawidłową drogę do lepszej przyszłości. Chcemy, aby przedsięwzięcia, których realizacją zajmować się będzie Dębicki Klub Biznesu, przyniosły jak najwięcej korzyści dla całej społeczności dębickiej.

Zespół wdrażający FIO – Akademia Aktywnych Obywateli:

- Paweł Werbowy – koordynator 2014, 2015; ekspert merytoryczny zadania publicznego 2015
- Renata Ukowska – koordynator 2015, 2016
- Marta Utnicka – promocja 2014-2016
- Wiesław Pałka – promocja 2014-2016

Partner Projektu

POWIAT NIZAŃSKI

Powiat Nizański jest lokalną wspólnotą samorządową, którą tworzą mieszkańcy. Dla zaspokajania potrzeb swoich mieszkańców powiat ma postawione konkretne zadania do realizacji – zarówno inwestycyjne, jak i nieinwestycyjne. Zadania te z reguły uzupełniają się – sukcesywna i spójna ich realizacja przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców powiatu w każdej sferze. Dlatego Powiat Nizański dba nie tylko o rozwój infrastruktury drogowej, oświatowej, sportowej czy zdrowotnej, ale również o szeroko pojmowaną kulturę, sport i promocję – o wszechstronną możliwość rozwoju naszych mieszkańców. Podejmowane są i wspierane liczne inicjatywy w tych obszarach.

W powiecie nizańskim wiele ciekawych inicjatyw realizują stowarzyszenia oraz młodzież – to właśnie ich kreatywność i podejmowane innowacyjne działania przyczyniają się do kształtowania i promocji jego wizerunku. Szczególną uwagę zwracamy na dzieci i młodzież uczęszczające do naszych szkół i placówek oświatowych, również te z niepełnosprawnościami. Dzięki naszej determinacji w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, organizowanych jest wiele przedsięwzięć, projektów, zajęć i programów, których celem jest umożliwienie młodym osobom samorealizacji i kształcenia na odpowiednim poziomie.

Powiat podejmuje również działania umożliwiające współpracę z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami, które w sposób istotny przyczyniają się do jego rozwoju. Współpraca ta ma na celu wspólną realizację przedsięwzięć, m.in. w takich obszarach jak: aktywizacja gospodarcza i rozwój rynku pracy, turystyka, sport, promocja i dziedzictwo kulturowe, ochrona zdrowia i pomoc społeczna oraz oświata i wychowanie, a w zależności od bieżących potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej, również w innych obszarach.

Podziękowania

Zespół projektu FIO – Akademia Aktywnych Obywateli pragnie serdecznie podziękować pracownikom urzędów starostw, gmin oraz innych instytucji i organizacji, którzy włączyli się czynnie w promocję projektu i wspar-

cie zespołów w organizacji szkoleń i spotkań informacyjnych dla beneficjentów projektu.

Szczególne podziękowania chcemy również przekazać dla zespołu ekspertów-wolontariuszy, którzy podjęli się trudu oceny wniosków i wyboru do realizacji najlepszych inicjatyw ze zgłoszonych wniosków konkursowych.

FUNDUSZ INICJATYW
obywatelskich

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Akademia Aktywnych Obywateli

PODKARPACKIE
INICJATYWY LOKALNE

Broszura „Akademia działań lokalnych – inspiracje”
została przygotowana przez zespół:

Przygotowanie tekstów: **Robert Bąk, Stanisław Baska, Damian Zakrzewski**

Korekta i redakcja graficzna: **Damian Zakrzewski, Grzegorz Wąsacz**

Projekt graficzny, druk: **KAVA design – Jacek Kawa**

Inicjatywa jest realizowana w ramach projektu „Akademia Aktywnych Obywateli – Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” dofinansowanego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Regionalnymi Operatorami Projektu są: Stowarzyszenie Dębicki Klub Biznesu, Fundacja Generator Inspiracji, Fundacja Fundusz Lokalny SMK, LGD Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Niżańskiej”

„PARTNERSTWO DLA ZIEMI NIŻAŃSKIEJ”

STOWARZYSZENIE

DĘBICKI KLUB BIZNESU